

ISSN 1581-9027

zelena dežela

št. 172 / junij 2022

Glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

» ROMAN
ŽVEGLJČ

predsednik

Državnozborske volitve so za nami, Slovenija je dobila petnajsto vlado in novega predsednika vlade Roberta Goloba. V luči trenutno najbolj pereče teme v državi, prehranske in energetske druginje, je napovedal pogovore z vsemi člani v prehranski verigi.

Kmetijstvo je v izjemno zahtevnem finančnem položaju. Novo kmetijsko ministrico Ireno Šinko sproti opozarjamo na vse težave, prav tako pa predlagamo rešitve, ki so v največje dobro kmeta. Na KGZS pričakujemo, da bo nova vlada prisluhnila kmetom, saj so odkupne cene hrane na nesprejemljivo nizki ravni in ne pokrivajo stroškov. Kmeta ne moremo enačiti s trgovcem, ki si ceno postavlja sam, kmetom pa jo postavljajo drugi. Kmetje nimajo nobenega vpliva na višanje cen repromateriala in energentov. Ob vsem tem pa se v zadnjem obdobju vse pogosteje pojavljajo hudi nalivi s točo, ki so ponekod popolnoma uničili kmetijske pridelke. Škodo še ocenjujejo, znano pa je, da so najbolj prizadeti posevki poljščin, zelenjave izven rastlinjakov in trajni nasadi – hmeljišča, sadovnjaki ter vinogradi.

KGZS si bo kot največja nevladna organizacija vneto prizadevala, da bo glas kmeta slišan. V času, ko se zaradi rusko-ukrajinske vojne in podnebnih sprememb razmere v kmetijstvu slabšajo, ne smemo dopustiti, da bo breme teh posledic prevzel kmet. Treba se je zavedati, da so kmetje tisti, ki najbolj občutijo posledice sprememb na globalni ravni. Zato si bomo prizadevali, da bo nova vlada ob snovanju morebitnih rešitev za prehransko druginjo upoštevala položaj kmeta, ki ima vsako leto višje stroške kmetovanja. Čas je, da se razmerja znotraj prehranske verige uredijo na pravičen način, ki bo kmetu zagotovil dostojno plačilo.

VSEBINA

NA KRATKO	Kratke novice	3
	Nekateri pomembni roki	
	Pristojbine za gozdne ceste	4
V SREDIŠČU	Narava pokazala svojo moč	5
	Ob dnevu zbornice	6
	Ministrico čaka zahtevno delo	6
	Vlada naj zaščiti najšibkejši člen v prehranski verigi	7
	Kmetje ohranjajo naravo	7
ZASTOPANJE	Naj se sliši glas mladih in kmetijstva	8
	Neusklajene spremembe zbuja skrb	8
	Predlogi za izboljšanje razmer pri pridelavi zelenjave	9
	Kalkulacije lastne cene za pšenico	9
	Vzgoja otrok priznana ob upokojitvi	10
	Na 50. državnem kvizu zmagali Gorenjci	11
	Šesti strokovni posvet Reja drobnice	12
	Ni vsak iztrebek gnojilo	13
	Dejanski uporabnik kmetijskih in gozdnih zemljišč	14
	Da bi vam bili blizu	15
SVETOVANJE	Kako slediti in tržiti eko goveje meso	16
	Izbrana kakovost tudi za drobnico	17
	150 let Zadružne zveze Slovenije	18
	Senena zgodba je bila prava odločitev	20
	Strokovna srečanja v različnih kmetijskih panogah	21
PROMOCIJA	Sejem AGRA, tradicionalno svež že šestdeseti!	24
	Na MOS, kjer je vse na enem mestu!	25

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Sledimo razvoju sprejetja strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je bila seznanjena s pripombami komisije EU na besedilo strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027. Vse države EU so hkrati od komisije prejele pisma s pripombami in ocenami njihovih strateških načrtov SKP. KGZS pričakuje, da bo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano uspelo ubraniti vsebino predlaganega strateškega načrta za Slovenijo v dobro slovenskih kmetov. EU je v tem dokumentu, ki obsega 286 konkretnih pripomb, opozorila Slovenijo, naj bolje opredeli svoje potrebe, temeljne dokaze in intervencije ter cilje.

Pisma o pripombah so vmesni korak v celotnem postopku ocenjevanja in odobritve strateških načrtov SKP s strani komisije. Zdaj se pričakuje, da bo vsaka država EU obravnavala pripombe in predložila revidirano različico načrtov. Medtem je Slovenija dobila možnost komentirati svoje pripombe na dvostranskih sestankih z EU komisijo, kar poteka v juniju. Deležniki (KGZS) pri tem procesu sodelujemo, kadar MKGP potrebuje dodatne argumente.

Po končanih pojasnjevanjih in dopolnitvah se predvideva, da bo MKGP pripravilo tretjo različico strateškega načrta, ki bo za vse zanimiv kot informativni prikaz stanja bodočih intervencij pred končno potrditvijo.

KGZS za odpravo odločb, škodo naj plačajo povzročitelji

Policija je sporočila, da so bile na podlagi opravljenih kriminalističnih preiskav vložene kazenske ovadbe v zadevi nezakonito odložene sadre. To pomeni, da so znani osnovni povzročitelji odpadkov, ki so na kmetijski površine navozili sadro pod pretvezo, da gre za apno, ki se sicer uporablja za nevtralizacijo pH tal. KGZS se pristojnim inšpekcijskim službam zahvaljuje za sodelovanje pri iskanju rešitev tega zapleta.

Glede na dejstvo, da so sedaj osnovni povzročitelji odpadka znani, predlagamo, da pristojne službe po uradni dolžnosti odpravijo izdane inšpekcijske odločbe. Prav tako predlagamo, da dolžnost odvoza sadre naložijo tistemu, ki je sadro proizvedel, oziroma je bila podana kazenska ovadba. Osnovno načelo tako slovenske kot evropske zakonodaje je, da mora stroške plačati osnovni povzročitelj okoljske obremenitve.

Nadzor nad prodajalci sezonskega sadja in zelenjave na stojnicah

Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin obvešča, da zaradi stalne problematike pri izpolnjevanju zahtev različne zakonodaje inšpekcijske službe s pristojnostmi za nadzor nad prodajo sadja in zelenjave na stojnicah tudi v letošnjem letu že opravljajo nadzore. Poseben poudarek je namenjen prodajalcem, ki prodajajo ob cestah.

Podaljšanje roka prijave na osmi javni razpis za podukrep 4.2

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v petek, 22. aprila, objavilo spremembo osmega javnega razpisa za podukrep 4.2 Podpora za kolektivne naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov za leto 2022. Upravičenci lahko vlogo v elektronski sistem vložijo do vključno 30. junija.

Preprostejši postopek po škodi s točo

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije se je z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) ter Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) dogovorila za poenostavitev postopka uveljavljanja višje sile pri tistih kmetijah, ki jih je prizadela toča. Da bi pospešili celoten postopek, morajo

kmetije čim prej oddati obrazec za javljanje višje sile, ki ga dobijo na spletni strani ARSKTRP.

Tokrat izjemoma ni treba prilagati dokazil (ker je bilo prizadeto širše območje Slovenije), saj bo kot dokazilo služil seznam prizadetih občin in katastrskih občin, to pa bodo dopolnili še s posnetki Agencije RS za okolje. Sicer pa še vedno velja, da nosilec kmetijskega gospodarstva (KMG), ki zaradi posledic toče ne more izpolniti zahtev ali obveznosti za ukrepe, ki jih je prijavil na zbirni vlogi, sporoči višjo silo na prej omenjenem obrazcu Sporočanje višje sile ali izjemnih okoliščin in ga pošlje na ARSKTRP v **15 delovnih dneh od datuma, ko to lahko stori, vendar pred morebitnim pregledom na kraju samem**. Nosilec KMG na obrazcu kot razlog višje sile označi »huda naravna nesreča, ki je resno prizadela KMG«, v rubriki »opis primera višje sile« pa opiše primer višje sile.

Nekateri pomembni roki

Do kdaj?	Kaj?
29. 6. 2022 do 14. ure	25. javni razpis iz podukrepa 4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva za leto 2022
30. 6. 2022 do 14. ure	8. javni razpis iz podukrepa 4.2 Podpora za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov za leto 2022 – distribucijski centri
13. 7. 2022 do 14. ure	7. javni razpis za podukrep 4.2 Podpora za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov za leto 2021
14. 7. 2022 do 14. ure	9. javni razpis za podukrep 4.2 Podpora za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov za leto 2022 – naložbe, namenjene krožnemu gospodarstvu
14. 7. 2022 do 14. ure	26. javni razpis za podukrep 4.1: Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva za leto 2022 Operacija: Naložbe za izboljšanje splošne učinkovitosti in trajnosti kmetijskih gospodarstev, namenjene naložbam v krožno gospodarstvo na kmetijskih gospodarstvih
Do objave zaprtja	6. javni razpis za aktivnost Dela za odpravo škode in obnovo gozda iz PRP 2014-2020
Do porabe sredstev	3. javni razpis za operacijo Ureditve gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov iz PRP 2014-2020

Nekateri pomembnejši dogodki

Do kdaj?	Kaj?
2. julij	36. državne in 15. mednarodne kmečke igre, Goriče pri Kranju
31. julij	Kmečki praznik Skupnosti južnokoroških kmetov in kmetov; Slovenji Plajberk (Avstrija)
20. do 25. avgust	Sejem AGRA, Gornja Radgona

Pristojbine za gozdne ceste

Razlogi in zapleti v zvezi z odmero pristojbine za gozdne ceste, ki je v primerjavi s preteklim letom bistveno višja.

V prvih dneh maja so lastniki kmetijskih in gozdnih zemljišč prejeli odločbe o odmeri obveznosti iz kmetijstva za leto 2021. Del te odločbe je tudi odmera pristojbine za gozdne ceste. Osnovo za odmero predstavlja katastrski dohodek gozdnih zemljišč. Sama pristojbina znaša 14,7 odstotkov katastrskega dohodka gozdnih zemljišč. Ob vsakoletni odmeri obveznosti iz kmetijstva, v okviru katere se izračuna dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti za potrebe dohodnine, se določijo tudi pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest. Pristojbina

merjavi s preteklim letom sta obe položnici višji.

Razlogi za višje zneske

Interventni zakon (ZIUPOPĐVE -51. člen) je v okviru pomoči za omilitev posledic covid-19 določil »ugodnost« za lastnike gozdnih zemljišč, in sicer na način, da se pri odmeri pristojbine za gozdne ceste za leto 2020 upošteva zgolj 50 odstotkov osnove. To pomeni, da se je pristojbina v preteklem letu odmerila od 50 odstotkov ugotovljenega katastrskega dohodka za gozdna zemljišča. Pri tem je potrebno poudariti, da se je od zni-

predvideva zgolj znižanje katastrskega dohodka za potrebe dohodnine in ne več za potrebe odmere pristojbine za gozdne ceste.

Postopno zviševanje katastrskega dohodka se je zaključilo v letu 2020. (ZUKD-2 namreč določa postopno zviševanje do končne višine glede na zakonsko spremembo; v letu 2017 40 odstotkov, v letu 2018 55 odstotkov, v letu 2019 75 odstotkov katastrskega dohodka). Navedeno pomeni, da se je za leti 2020 in 2021 že odmerila polna višina katastrskega dohodka glede na ZUKD-2, vendar se v preteklem letu učinek končanja prehodnega obdobja zaradi interventnega predpisa ni zaznal v polni meri.

mljišč. To pomeni, da so nekatere odločbe in s tem tudi izračunane pristojbine za gozdne ceste napačne. FURS je napačno, tudi zaradi posredovanja KGZS, že odpravil in se pripravljajo na izdajo novih odločb iz naslova obveznosti iz kmetijstva za leto 2021. Zavezanci imajo še vedno možnost, da preverijo, ali je v njihovem primeru prišlo do napake. Pri tem je potrebno poudariti, da je rok za pritožbe za odločbe, izdane v začetku maja, potekel 6. junija 2022.

Preveritev je možna preko vpisa davčne številke v portal e-davki. Sam postopek preveritve je predstavljen na spletnih straneh KGZS in FURS-a.

Zavezancem, ki je bila zaradi napačnih podatkov izdana napačna odločba, bo FURS v prihajajočih dneh poslal novo odločbo o odmeri obveznosti iz kmetijstva in s tem tudi novo odmero pristojbine za gozdne ceste. V zvezi z napako glede podatkov o rastiščnem koeficientu je potrebno izpostaviti, da odprava napake ne bo bistveno znižala same pristojbine za gozdne ceste.

Kje so rešitve

KGZS se zaveda problematike visokih pristojbin za gozdne ceste. Člani KGZS večkrat poudarjajo, da kljub dolgoletnemu plačevanju še nikoli niso bili deležni finančne podpore pri vzdrževanju ali izgradnji gozdnih cest. Pojavlja se tudi zahteva, da naj pristojbino plačujejo samo tisti zavezanci, ki gozdne ceste tudi dejansko uporabljajo. Pri tem se kot primer izpostavlja SiDG, ki je največji uporabnik gozdnih cest, glede na javno dostopne podatke pa plačuje izjemno nizke pristojbine.

KGZS bo v pogovorih z novo vlado zahtevala znižanje odmernega odstotka in tudi plačevanje pristojbine samo za tiste, ki imajo na območju svojih gozdnih zemljišč dejansko tudi gozdne ceste.

»JANJA VIRANT, KGZS

je razdeljena na dve položnici. Ena položnica predstavlja poračun pristojbine za gozdne ceste za preteklo leto (v letošnjem primeru je to leto 2021), druga pa obrok pristojbine za gozdne ceste za tekoče leto (v letošnjem primeru je to leto 2022). V pri-

žane osnove odmeril tako poračun za leto 2020 kot obrok za leto 2021 – obe položnici sta bili nižji, čeprav je interventni zakon določil znižanje samo za leto 2020.

V letu 2021 pa interventni zakon (ZIUPOPĐVE-58. člen)

Napačni izračuni višine katastrskega dohodka gozdnih zemljišč. Zaradi napačnih podatkov glede rastiščnega koeficienta nekaterih gozdnih zemljišč je GURS na FURS posredoval napačen podatek o višini katastrskega dohodka gozdnih ze-

Narava pokazala svojo moč

KGZS predlaga možne rešitve za odpravo škod po ujmi, ki je kot posledica podnebnih sprememb močno prizadela kmete.

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) s strahom spremljamo posledice podnebnih sprememb, ki povzročajo vse več težav. Tako so v začetku junija več delov države prizadela neurja z močnim vetrom in debelo točo, najhujše je bilo v vzhodnem delu države, in sicer v Celju z okolico, na Koroškem, Dolenjskem, v Zasavju in Kamniku. Ujma je povzročila veliko škodo na poljščinah, v sadovnjakih, na drevesih in vinogradih. Marsikje so nalivi povzročili erozijo plodnih tal. Prišlo je do odnašanja zemljine, rodovitnega in kakovostnega zgornjega sloja zemlje, ki se ustvarja dolga leta. Veliko škodo je bilo tudi na kmetijskih objektih. Kmetijske svetovalne službe v okviru KGZS so si že ogledale in ocenile škodo.

Zbrani podatki kažejo, da so znotraj posameznih območij najbolj prizadeti posevki poljščin (žita – ječmen, pšenica, tritikala, pira ...), krompir, oljne buče in koruza, posevki zelenjave izven rastlinjakov (kapusnice, solatnice, čebulnice – česen, čebula) in stročnice – fižol) ter trajni nasadi – hmeljišča, sadovnjaki in vinogradi. Na najbolj prizadetih kmetijskih zemljiščih bodo pridelki zmanjšani tudi od 80 do 100 odstotkov.

Ker so posevki ozimnih in jarih žit bili v fazi klasenja in cvetenja, so mnogi klasi zelo poškodovani, tudi polomljeni, če so posevki bili zaščiteni pred boleznimi in škodljivci, smo opozarjali pridelovalce, da je treba počakati na iztek karenc FFSjev in da takšni posevki niso primerni za krmo živalim oziroma naj pridelovalci preverijo, če so FFS sploh primerni in imajo dovoljenje za namen siliranja.

Kako rešiti vsaj nekaj

Nasveti prizadetim kmetovalcem so v tem zgodnjem trenutku usmerjeni v aktiven pristop k reševanju nastalega šoka

in stresa, ki so ga rastline doživele. Svetujemo uporabo biostimulativnih pripravkov iz aminokislin (AK), morskih alg in izvlečkov rastlin, s katerimi krepimo rastline in jim pomagamo pri ponovni rasti ter razvoju in šele potem uporabo fungicidov. Veliko priporočil smo izdali tudi z namenom, da v primerih mešanja omenjenih pripravkov (npr. AK in FFS ali gnojil in FFS) pred tem natančno preberejo navodila in jih tudi upoštevajo, še posebej, če je svetovano, da mešanja pri določenih sredstvih ali niso dovoljena ali niso preverjena.

Ker je na kmetijskih tleh veliko škodo povzročila tudi vodna erozija, usmerjamo pridelovalce, da naj takoj, ko bodo talne razmere to dopuščale, posevke poljščin okopljejo, prečešejo in razbijajo zbita ter zaskorjena tla in po potrebi tudi dognojujejo z dušikom ter hkrati odstranjujejo nanose rodovitnega sloja tal iz jarkov, cest, poti in vračajo zemljino nazaj na njivske površine.

Kmetje pričakujejo pomoč države

Kmetje se v tem času že soočajo s posledicami rusko-ukrajinske vojne in nizkih odkupnih cen. Podnebne spremembe povzročajo vse pogostejša neurja, ki smo jim priča že zadnjih nekaj tednov, pričakovati pa je, da se bodo v tem obdobju še pogosteje pojavila. Močne ujme so marsi-

kateremu kmetu že odvzela pridelke, s tem pa ga še dodatno prikrajšale za dohodek.

Zato KGZS v teh negotovih časih predlaga kratkoročno in dolgoročno rešitev za kmete. Kratkoročno bi bila za trenutno stisko kmetov najbolj učinkovita rešitev možnost odpisa dajatev za kmete z najbolj prizadetih območij. Na dolgi rok pa od države pričakujemo povišanje sofinanciranja zavarovanja s 50 na 60 odstotkov in ureditev sistema zavarovanja tako, da bi bili vsi kmetje v enakem položaju.

Kako preprečiti

Sicer pa se zavedanje o možnostih preprečevanja škode po pozebi vse bolj razširja, a se najpogosteje zatakne pri denarju. Čeprav država sofinancira razne ukrepe, je prispevek kmetovalca še vedno tako velik, da ga predvsem manjši kmetje ne zmorejo. Razlog je zagotovo tudi ta, da so odkupne cene tako nizke, da izkupiček manjšemu kmetu ne omogoča preživetja, kaj šele tovrstne naložbe v varovalne ukrepe. Tam, kjer so jim, recimo, sadje ali zelenjava glavni vir dohodka, pa so za ustrezne ukrepe že poskrbeli (čeprav tudi ti ukrepi ne zagotavljajo popolne zaščite).

Na koncu bi pozvali vse kmete, da najbližji kmetijski svetovalni službi dosledno javljajo vse škode (ne samo zaradi naravnih nesreč, tudi škode po divjadi in zvreh), saj bomo le tako lahko imeli pregled nad dejanskim stanjem v slovenskem kmetijstvu.

» DR. DUŠICA MAJER, KGZS

Postopek ocenjevanja

Vloga kmetijskih svetovalcev oziroma KGZS je v postopku ocenjevanja posledic neurja zgolj posredniška. Kmetijski svetovalci namreč zbrane podatke (ki jih zberejo na podlagi prijav kmetov ali samoiniciativno) posredujejo Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Upravi za zaščito in reševanje, ki sta pristojna za ukrepanje v primeru naravnih nesreč, v tem primeru pozebe. Če ti ustanovi presodita, da je škoda dovolj velika, da se lahko opredeli kot naravna nesreča, potem o tem obvestijo občine, ki sprožijo uradno ugotavljanje posledic naravne nesreče v njihovi občini. V teh občinskih komisijah pa sodelujejo tudi predstavniki zbornice.

Ob dnevu zbornice

»Če ne bi pred dvaindvajsetimi leti ustanovili zbornice, bi jo morali sedaj,« pravi predsednik KGZS Roman Žveglič.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je bila ustanovljena leta 2000 (ustanovna seja sveta KGZS kot najvišjega organa zbornice je bila 12. maja tistega leta) z zakonom in z namenom zaščititi interese kmetijstva, gozdarstva in ribištva. Svoje poslanstvo opravlja prek dajanja predlogov, mnenj, pripomb na zakonodajne in druge dokumente. Prav tako koordinira javne službe na področju kmetijstva in izvaja druge dejavnosti za napredek kmetijstva in podeželja, kot so promocija in dvig ugleda kmetijstva v družbi, obveščanje in podobno. Zagotavlja tudi brezplačno tehnično, pravno in ekonomsko svetovanje v kmetijstvu in gozdarstvu.

Zakaj kmetijstvo rabi močnega in predvsem reprezentativnega

zastopnika, kot je zbornica? Ker kmetijstvo ni le gospodarska panoga, saj ima tudi vlogo pri ohranjanju poseljenosti, zagotavljanju socialnega ravnotežja, vzdrževanju in ohranjanju kulturne krajine, ohranjanju nacionalne identitete, ohranjanju tradicionalnih značilnosti in etnografskih posebnosti, zagotavljanju prehranske varnosti, ohranjanju rodovitnosti tal, varovanju okolja pred onesnaženjem, preprečevanju zaraščanja in drugo. Hkrati zbornica zastopa interese kmetijstva, gozdarstva in ribištva ter skrbi za ohranitev in razvoj podeželja, ki predstavlja 89 odstotkov slovenskega ozemlja, na katerem živi 57 odstotkov prebivalcev.

Dejstvo je, da je pridelava hrane najpomembnejši razlog,

da se je kmetijstvo ohranilo tudi na naših tleh, saj si s tem Slovenija skuša zagotoviti prehransko varnost. A slovensko kmetijstvo niso sami pridelki in izdelki, temveč ima velik pomen za ohranjanje poseljenosti podeželja, obdelanost kmetijske krajine in ohranjanje biodiverzitete ter okolja v Sloveniji. In ker imamo v Sloveniji kar 86,3 odstotka kmetij na območjih z omejenimi možnostmi za kmetovanje, je ta vloga kmetijstva še tolikanj bolj pomembna.

S kmetijstvom se v Sloveniji težko dobro zasluzi in lagodno živi. A predvsem mladi najdejo poti in čisto svoje zgodbe. Rešitev je v dodani vrednosti. Poudarjati je treba tisto, po čemer se slovensko kmetijstvo loči od kmetijstev po svetu. Da je sonaravno, trajnostno, da pri nas prednjači tradicionalen, neindustrijski način kmetovanja. Slovenija ima 170.000 hektar-

jev njiv, kar bi približno 2.000 kmetij (po evropskih merilih) z lahkoto obdelalo. Vseh ostalih kmetijskih površin na strmih pobočjih, razdrobljenih naokrog, pa ne moremo vzdrževati enako, kot to počnejo druge evropske države.

Z naravnimi danostmi, kakršne ima Slovenija, je naša rešitev izdelek z visoko dodano vrednostjo. Le tako bo postalo kmetijstvo tržno privlačno. Da bodo predvsem mladi prepoznali kmetijstvo kot poslovno priložnost, ki bo lahko zagotovila obstoj in razvoj marsikateri družini ter ponudila nova delovna mesta. Za to pa je treba urediti odnose znotraj prekrbne verige, povečati odkupne cene in bolje ovrednotiti kmetovo delo.

»ROBERT PEKLJAJ, KGZS

Ministrico čaka zahtevno delo

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) ocenjujemo, da je Irena Šinko prava izbira za vodenje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, in pričakujemo, da bo dobro sodelovala s KGZS in z našo pomočjo uspešno vodila ta zahtevni resor.

Ob tem, ko je znano ime za vodenje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (to je Irena Šinko), je Roman Žveglič, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, povedal: »Irena Šinko ima vodstvene in strokovne izkušnje s področja kmetijstva, gozdarstva in prehrane. Četudi zadnjih nekaj let ni delala neposredno v kmetijstvu, so predhodnje izkušnje z vodenjem Sklada Kmetijskih zemljišč gotovo dobra podlaga za prevzem tega izredno zahtevnega področja. Jo pa čaka veliko dela, kajti kmetijstvo je v izjemno težkem položaju,« je poudaril Žveglič in nadaljeval: »Glavni izzivi bodo izvedba strateškega načrta skupne kmetijske politike in izboljšanje položaja kmetov v verigi od njive do mize. Vhodni stroški v kmetijstvu so se v zadnjem času močno povečali, odkupne cene kmetijskih pridelkov pa temu ne sledijo.

Kmetje smo v tej verigi najšibkejši člen, zato je treba tudi na ravni zakonodaje sprejeti ukrepe, ki ne bodo le pomagali prebroditi aktualno krizo, ampak bodo tudi dolgoročno vzpostavljali pogoje za primeren dohodkovni položaj kmetov. Ti ukrepi bodo posledično zagotovili hrano po zmernih cenah za potrošnike.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je največja nevladna kmetijska organizacija, ki zastopa interese lastnikov kme-

tijskih in gozdnih zemljišč. Bodoči predsednik vlade Robert Golob je poudaril aktivno sodelovanje s civilno družbo, zato od kandidatke pričakujemo, da bo vodila odprt dialog s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije in drugimi nevladnimi kmetijskimi organizacijami.«

Vlada naj zaščiti najšibkejši člen v prehranski verigi

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je na novinarski konferenci v začetku maja opozorila na slab položaj kmetijstva in predstavila pričakovanja od nove vlade.

Kmetijstvo pa tudi gospodarstvo sta pred velikim izzivom, kako zastaviti svojo dejavnost. Vhodni stroški so se v zadnjem času močno povečali. Med drugim so se gnojila v letu dni podražila za 250 odstotkov, energenti in maziva pa za četrtno. V povprečju so bile cene vhodnih stroškov višje za 20,1 odstotka. Dogajanja v Ukrajini še dodatno povečujejo skrb.

Na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije z zaskrbljenostjo spremljamo predvsem razmere na trgu naftnih derivatov, zato smo pozvali vlado, da ponovno uvede ustrezne ukrepe za znižanje cen pogonskih goriv (kar je bilo kasneje tudi storjeno!). Gorivo je na-

mreč nujno za pridelavo hrane, ki je strateška dobrina. Sedanji dvig cen je za kmete, ki v tem času že opravljajo pomladanska opravila, zaskrbljujoč, saj kmečka opravila ne morejo čakati. »Ne želimo priti v položaj, ko bomo morali izbirati, katera opravila izvesti zaradi vse večjih stroškov, med katerimi je pomemben strošek prav gorivo,« je opozoril predsednik KGZS Roman Žvegljč.

Inflacija in visoke cene

Visoka letna stopnja inflacije postaja resna težava tudi v kmetijski proizvodnji. K letni inflaciji so največ prispevale višje cene naftnih derivatov (tekoča goriva so se podražila za 35,9 odstotka ter gori-

va in maziva za osebna vozila za 29,6 odstotka). In čeprav so bile cene kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih v februarju 2022 povprečno za 19,2 odstotka višje kot pred enim letom, ta rast še vedno zaostaja za dvigom cen vhodnih stroškov v enakem obdobju. Te so bile v februarju 2022 povprečno za 20,1 odstotka višje kot pred letom dni. Najbolj so se zvišale cene gnojil (dva- in polkrat višje kot pred letom dni) ter cene energije in maziv (za 22,4 odstotka). Primerjava navedenih indeksov rasti odkupnih cen in cen vhodnih stroškov v kmetijski pridelavi kaže, da se razmere v kmetijstvu še kar naprej slabšajo v breme kmetov.

Zato smo vladi poleg regulacije cen goriv predlagali, da bi bili energenti za uporabo v kmetijski mehanizaciji oproščeni trošarine. Hkrati prič-

kujemo, da bo vlada v prehranski verigi od njive do vilic zaščitila kmete, ki so v tej verigi najšibkejši člen.

Prav tako na KGZS ob izzivih, ki so pred nami (sprejemanje skupne kmetijske politike za naslednje programske obdobje, razmere pri pridelavi hrane in drugo), pričakujemo, da bodo v vladi in drugih pomembnih državnih ustanovah prevzeli odgovorna mesta ljudje, ki bodo prepoznali in cenili pomen kmetijstva. Da bodo ljudje, ki bodo krojili usodo slovenskega kmetijstva, pripravljeni sodelovati z nevladnimi organizacijami in so pri iskanju pravih rešitev za slovensko kmetijstvo pripravljeni prisluhniti ter upoštevati različna strokovna mnenja.

» ROBERT PEKLAJ, KGZS

Kmetje ohranjajo naravo

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je ob svetovnem dnevu zemlje konec aprila podprla prizadevanja družbe za zaščito narave.

KGZS pri svoji dejavnosti veliko pozornosti namenja prav ukrepom, ki spodbujajo prilagajanje kmetijstva vse ostrejšim zahtevam za povečanje dobrobiti živali in ohranjanje naravnega okolja. Upoštevati je treba, da skoraj 36 odstotkov slovenskega ozemlja obsega območje Natura 2000, kar je največ med državami Evropske unije. Da se kmetje zavedajo svoje odgovornosti, potrjuje tudi podatek, da se je po podatkih Agencije RS za okolje poraba fitofarmaceutskih sredstev (FFS) v Sloveniji v zadnjih osemindvajsetih letih več kot prepolovila, in sicer z 2.031 ton v letu 1992 na 942 ton v letu 2019.

Da kmetijstvo ni tako ključni dejavnik pri vplivu na podnebne razmere, so pokazale tudi posledice zaprtja celotne družbe zaradi izbruha koronavirusa, ko sta v svetovnih razmerah za kratek čas obstala celotni promet in delno industrija. Čeprav je v tem času kmetijstvo bolj ali manj nemoteno delovalo, so se podnebne razmere zelo hitro izboljševale. S tem se je pokazalo, da v praksi kmetijstvo le nima takšnega vpliva na podnebje, kot želijo to nekateri pretirano poudariti.

Prav tako je glede na majhnost slovenskih kmetij (v povprečju je ta velika okoli sedem hektarjev) in način obdelave

zemlje, ki ni intenzivno kot drugod, to zagotovilo za ohranjanje narave. Kar 60 odstotkov slovenskih kmetij je samoskrbnih, kar pomeni, da je tovrsten način pridelave hrane že sam po sebi jamstvo, da kmetje ne bodo škodovali zemlji, ki jim zagotavlja preživetje.

Kmetijstvo je žrtev podnebnih sprememb

Seveda družba od kmetov upravičeno pričakuje, da poleg pridelave hrane izvajajo tudi ekosistemske storitve, da se ohranja vitalno in obdelano podeželje. Dejstvo pa je, da so kmetije že sedaj omejene z različnimi direktivami in predpisi, ki zagotavljajo dobrobit živali ter trajnostno kmetovanje. Na drugi strani pa je kmetijstvo samo eno od večjih žrtev podnebnih sprememb, saj so vse pogostejše vremenske ujme (toče, vetrolomi, žledolomi,

pozebe in suše), ki čedalje bolj otežujejo kmetovanje. Zato so še toliko bolj razumljiva prizadevanja kmetov za ohranitev narave, saj so od nje neposredno odvisni.

Ob tem se je treba zavedati tesne povezanosti kmeta in narave, ki sodelujeta pri pridelavi hrane, ter dejstva, kako pomembno je uživanje hrane, ki je pridelana v neposredni bližini. Kmetje zato čuvajo naravo in Zemljo, saj jo moramo ohraniti za pridelavo hrane, torej za svoje preživetje!

» ROBERT PEKLAJ, KGZS

Naj se sliši glas mladih in kmetijstva

Dogodek Zvok mladosti, ki je potekal konec maja v ljubljanskih Križankah, je bil slovenski osrednji dogodek ob letošnjem evropskem letu mladih.

Leto 2022 je evropsko leto mladih, ki so upanje za prihodnost. Upanje za zeleno, vključujočo in digitalno Evropo. Evropo, ki odpira priložnosti za učenje, izmenjavo vizij, spoznavanje ljudi in sodelovanje. Na dogodku Zvok mladosti, ki je bil 27. maja v Ljubljani, je potekala predstavitev organizacij za mlade. K sodelovanju so organizatorji dogodka povabili Zvezo slovenske podeželske mladine (ZSPM), ki je svojo predstavitev na temo, kako ohraniti naš planet čim bolj zelen, pripravila v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in pre-

hrano (MKGP) in Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije (KGZS).

Program dogodka, namenjenega tako mladim kot tudi vsem, ki z mladimi delajo in ustvarjajo, je bil poln delavnic, pogovorov, glasbe in zabave. Poudarek je bil na temah, kot so vključevanje mladih v oblikovanje evropskih in nacionalnih politik, enakopravnost, trajnost in zeleni prehod, mobilnost, duševno zdravje, možnost izobraževanja in kakovostne zaposlitve ter usposabljanje za Evropo prihodnosti.

Neusklajene spremembe zbujajo skrb

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je opozorila na spremembo Zakona o varstvu okolja (ZVO -2), iz katerega se je izbrisala določba, da je divjad državna last.

KGZS je v začetku maja opozorila, da se je zakonska sprememba tega področja zgodila brez širše strokovne razprave, saj predlog zakona, ki je bil v javni obravnavi, te vsebine ni spreminjal. Tako pa se je v zakonodajni proceduri na podlagi dopolnila izbrisala določba iz poglavja XIV – Posebne določbe, ki je določala, da je divjad po predpisih o lovstvu državna last.

Opisana sprememba sicer ne vpliva na trenutno ureditev lovstva in izvajanje koncesij, saj je le-ta podrobno opisana v področnem Zakonu o divjadi in lovstvu. »Na KGZS upamo, da brisanje določbe ne napoveduje tudi poslabšanja sistema izplačila škod, ki je sicer urejeno v Zakonu o divjadi in lovstvu. V zvezi s povračili škode po divjadi imajo namreč naši člani že sedaj ogromne težave, zato je ključnega pomena, da na tem področju ne prihaja do dodatnih zapletov,« opozarja predsednik KGZS Roman Žvegljč.

Za lastnike kmetijskih in gozdnih zemljišč je namreč z vidika preprečevanja škod pomembno, da se z lovnimi vrstami redno upravlja. Prav tako je nujno treba obdržati sistem plačevanja škod, kar naj bi bilo po trenutnih koncesijskih pogodbah zagotovljeno še za naslednjih sedem let.

Na drugi strani se je z vidika pravne ureditve lovstva z izbrisom lastništva nad prostoživečimi vrstami Slovenija poenotila z evropsko pravno normo, po kateri se divjadi ne opredeljuje lastništva, predpisuje pa se redno upravljanje in zaščito vrst, ki to rabijo.

» ANDREJ ANDOLJŠEK, KGZS

Kako ohraniti slovensko kmetijstvo

Na skupni stojnici kmetijstva so se vedoželjni obiskovalci lahko preskusili v pripravi napitka iz svežega sadja in zelenjave z vrtenjem kolesa ZSPM ter ob tem prisluhnili razlagi o pomenu uporabe lokalno pridelanih živil. Svoje znanje so preizkušali na »vrtiljaku znanja« KGZS ter izvedeli marsikaj zanimivega o kmetovanju. Ker vse bolj hitro vstopamo v digitalno dobo,

podprejo delo slovenskih kmetov, ohranijo slovensko podeželje in s tem poskrbijo za varnost ter samooskrbo. Evropsko leto mladih je nenazadnje tudi priložnost za zavedanje pomena povezovanja, zaupanja in upanja v prihodnost.

Direktor zbornice Janez Pirc je s svojo prisotnostjo poudaril pomen mladih na podeželju. Slovensko kmetijstvo danes za odločanje o sprejemanju različnih odločitev bolj kot kadarkoli potrebuje vizijo,

so se lahko z računalnikom pomerili v digitalnem kvizu MKGP o ravnanju z živili in smiselni uporabi ostankov.

Zvok mladosti je vzpostavil dialog z odločevalci. Med drugim se je na delavnicah razpravljalo tudi o tem, kako ohraniti slovensko kmetijstvo, kjer se je v debato glede razumevanja kmetijstva in pridelave hrane vključila Doris Letina iz ZSPM. V razpravi je izpostavila pomen pridelave slovenske hrane ter pomen tega, da potrošnik slovensko hrano zazna in s tem pomaga slovenskemu podeželju. Razložila je, zakaj imamo v Sloveniji zelo kakovostno, zdravo hrano, in da skrbimo za dobrobit živali. Pa tudi razloge, kako pomembno je, sploh v kriznih časih, da to začutijo tudi odločevalci. Da

trdnost v stališčih in nepopustljivost pri zagovarjanju interesov, ki so tudi interesi širše slovenske skupnosti. Gre za odločitve za razvoj panoge ali pot v slepo ulico slovenskega kmetijstva, podeželja in slovenske skupnosti, ki je v minulih desetletjih zanemarila pomen samooskrbe, ohranjanja kulturne krajine in preudarno poseljenost ozemlja. Gre za prizadevanja, v kateri je vpleta tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. Tako tudi v zbornici računamo na močnost odločitev tistih, ki na koncu odločajo o usodi mladih in slovenskega kmetijstva.

» TATJANA VRBOŠEK, KGZS

Predlogi za izboljšanje razmer pri pridelavi zelenjave

SO za zelenjadarstvo pri KGZS se je odzval na težke razmere na trgu z zelenjavo.

Glavnino razprave na tretji redni seji, ki je bila 1. junija, so prisotni namenili nevzdržnim razmeram na trgu zelenjave, kjer se srečujejo z velikimi pritiski trgovcev na cene, ki so bistveno nižje od pridelovalnih stroškov. Opozarjajo, da pridelovalci v takšnih razmerah ne bodo dolgo vzdržali. Strinjali so se, da bo na te razmere treba opozoriti javnost in politiko ter podati jasno informacijo o deležih zaslужka v verigi in koliko dejansko dobi kmet. Dogovorili so se, da bo KGZS aktivno pristopila k ureditvi razmer na trgu. V ta namen bo organizirana novinarska kon-

ferenca, na kateri bodo predstavljene razmere na trgu z zelenjavo, izračuni lastne cene, ki jih pripravijo na KIS in strokovne službe KGZS, ter deleži zaslужka kmeta in ostalih partnerjev v verigi. Poleg tega se pozove KIS k pripravi ažurnih izračunov lastne cene in Vlado RS, da cenovna razmerja in minimalno odkupno ceno zakonsko uredi.

SO za zelenjadarstvo je pripravil tudi predloge vsebin, na katere naj se osredotoči zelenjavna veriga:

- urejanje cenovnih razmerij v verigi,
- prizadevanje, da so izračuni

lastne cene, ki jih pripravlja KIS, osnova za oblikovanje odkupnih cen in da so izračuni redno posodobljeni glede na rast stroškov,

- obveščanje javnosti o deležih zaslужka posameznih deležnikov v verigi,
- zahteva do Vlade RS, da cenovna razmerja v verigi zakonsko uredi,
- prizadevanja za vključitev v verigo vseh trgovcev, ki to želijo,
- uvajanje načrtovane proizvodnje na osnovi naročila trgovcev, ki naj najkasneje do 1. decembra v tekočem letu sporočijo pridelovalcem potrebe za prihodnje leto.

V zvezi s shemo IK in vstopom v program promocije

so člani SO za zelenjadarstvo enotni, da podpirajo vzpostavitev sheme IK za zelenjavo, vendar ocenjujejo, da trenutno v razmerah, ko se pridelovalci zelenjave borijo za preživetje zaradi izredno nizkih odkupnih cen, ki ne pokrivajo visokih stroškov pridelave, ni pravi čas za nadaljevanje postopka. Najprej se bodo usmerili na stabiliziranje stanja v panogi in ureditev težavnih razmer na trgu z zelenjavo, po tem pa bodo nadaljevali s pripravo sheme IK zelenjave.

» DR. DUŠICA MAJER, KGZS

Zelenjavna veriga nadaljuje z delom

Odbor zelenjavne verige se je ponovno sestal in izvolil novo vodstvo

Ob izteku dvoletnega mandata vodstva so se sestali partnerji zelenjavne verige in pregledali dosedanje delo. Ugotovili so, da niso dosegli vseh zastavljenih ciljev in da še vedno ostajajo odprta številna vprašanja.

Pridelovalci opozarjajo predvsem na visoke cene reprodukcijskih stroškov, trgovci pa na neuravnoteženost pridelave in ponudbe zelenjadnic glede na možen odkup in potrebe trga. Pridelovalci čedalje bolj razumejo, da sta povezovanje in načrtovana pridelava ključ do obstoja in uspešnega trženja, vendar morajo imeti na strani trgovcev zagotovilo, da bodo lahko pridelek prodali po ustreznih odkupnih cenah.

Kljub temu se partnerji v verigi strinjajo, da je zaradi dela zelenjavne verige prišlo do določenih premikov. Predvsem so se trgovci pripravljali več pogovarjati glede odkupa domače zelenjave, pridelovalci pa so že precej izboljšali načrtovanje pridelave in pripravo blaga za trg.

Partnerji zelenjavne verige so se dogovorili, da nadaljujejo z delom in so za naslednje mandatno obdobje izvolili za predsednico **Alenko Marjetič Žnider** iz Zadrúžne zveze Slovenije ter za njeno namestnico **Marjetko Lapan** iz Engrotuša.

Dogovorili so se, da pripravijo v najkrajšem času podrobnejši načrt dela ter pozovejo Sektorski odbor za vrtnarstvo k večji aktivnosti na področju priprave sheme Izbrana kakovost.

Kalkulacije lastne cene za pšenico

Strokovni odbor za poljedelstvo pri KGZS je na seji v aprilu razpravljal med drugim tudi o stanju na trgu z žiti in o lastni ceni pšenice za leto 2022, ki jo izračunava Kmetijski inštitut Slovenije (KIS).

V zvezi z lastno ceno pšenice pridelovalci že nekaj let opozarjajo, da bi bilo treba popraviti nekatere postavke v kalkulaciji. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije predlaga nekaj sprememb.

Pri vrednosti stranskih pridelkov naj se črta vrednost slame. Slama je obračunana kot stranski proizvod, čeprav ni tržno blago in ostane na njivi (k čemur se kmete tudi spodbujajo), zato bi to postavko morali črtati. Tudi pri ostalih kulturah (npr. koruznica pri koruzi) se v kalkulacijah ne upošteva v okviru zmanjšanih stroškov kot stranski pridelek.

Pri domačih storitvah naj se upošteva višja urna postavka. V kalkulacijah za leto 2021 je upoštevana prenizka urna postavka, s katero je delo kmeta močno razvrednoteno. Glede na obseg in zahtevnost dela na kmetiji je treba upoštevati urno postavko povprečne plače v Sloveniji.

Pri obveznostih in posrednih stroških (stroški kapitala) naj se upošteva tudi vrednost kmetijskega zemljišča. V kalkulaciji je treba ovrednotiti tudi zemljišče, na katerem prideluje kmet pšenico. Upoštevati bi bilo treba strošek nakupa oziroma najema površine, tako da bi se npr. vključila povprečna vrednost najema njivske površine v Sloveniji, kot jo navaja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS.

Vzgoja otrok priznana ob upokojitvi

Otroci lahko posamezniku omogočijo upokožitev pri nižji starosti ali višjo pokojnino.

Praviloma je upravičenja uveljavlja ženska, pod določenimi pogoji pa tudi moški. V nadaljevanju bosta predstavljeni obe upravičenji ter pogoji, pod katerimi jih lahko posameznik (moški ali ženska) uveljavi. Na tem mestu pa je treba pojasniti, da se obe upravičenji medsebojno izključujeta, kar pomeni, da ni mogoče uveljaviti obeh, ampak posameznik izbira med ugodnejšim izmed njiju: upokožitev pri nižji starosti ali pa višje odmerjena pokojnina ob dopolnitvi redne starosti.

Znižanje starosti zaradi otrok

Praviloma je do znižanja starosti ob uveljavitvi starostne pokojnine (ne pa tudi katere druge pokojnine) upravičena ženska. Moški je upravičen do znižanja starosti le, če je užival pravico do nadomestila iz naslova starševstva. Znižanje starosti je omejeno, kar pomeni, da se

rej obema prizna največ 48 mesecev.

Meseci, ki se priznajo za znižanje starosti, so odvisni od števila rojenih ali posvojenih otrok, za katere je posameznik skrbel v prvem letu njihove starosti in so državljani Republike Slovenije. Tako je za enega otroka priznanih 6 mesecev znižanja starosti, za dva 16 mesecev, za tri 26 mesecev, za štiri 36 mesecev ter za pet ali več otrok 48 mesecev.

Znižanje starosti je sicer možno tudi na podlagi drugih razlogov, in sicer zaradi vstopa v pokojninsko in invalidsko zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom starosti, zaradi obveznega služenja vojaškega roka, zaradi dela na delovnih mestih, na katerih se je zavarovalna doba štela s povečanjem, ali zaradi osebnih okoliščin, pogojenih z zdravstvenim stanjem, zaradi katerih so bile te osebe do 31. decembra 1999 upravičene do

let pokojninske dobe brez dokupa pa se ženski v primeru kombinacij starost 65 let zniža do 61 let, moškemu pa starost 65 let na največ 63 let.

Višji odmerni odstotek

Otroci lahko vplivajo tudi na višino odmerjene pokojnine. Gre za razmeroma novo upravičenje, ki velja šele od leta 2020. Posamezniku se ob uveljavitvi pravice do predčasne, starostne ali invalidske pokojnine zaradi skrbi za vsakega rojenega ali posvojenega otroka, ki je državljani Evropske unije in za katerega je skrbel v prvem letu njegove starosti, odstotek odmere pokojnine poveča za 1,36 %, vendar največ do višine 4,08 %. Do dodatnega odmernega odstotka je praviloma upravičena ženska, razen če je pravico do nadomestila iz naslova starševstva v trajanju vsaj 120 dni užival moški, o čemer se za vsakega posameznega otroka sporazumno dogovorita. Če ni sporazumne odločitve, je do dodatnega odmernega odstotka upravičen tisti od staršev, ki je v pretežnem delu uveljavil pravico do starševskega dopusta. Če nobeden od staršev ni bil na starševskem dopustu ali sta uveljavila pravico do starševskega dopusta v enakem delu, je do dodatnega odmernega odstotka upravičena ženska. Ob sporazumnem dogovoru lahko dodatni odmerni odstotek uveljavi moški ne glede na pogoj uživanja nadomestila iz naslova starševstva, če ženska še ni uveljavila pravice do predčasne, starostne ali invalidske pokojnine. V primeru smrti ženske, ki ni uveljavila pravice do predčasne, starostne ali invalidske pokojnine, lahko moški uveljavi dodatni odmerni odstotek brez sporazumnega dogovora. Zadnji pogoj, ki moškemu omogoča koriščenje višjega odmernega odstotka ne glede na koriščenje starševskega dopusta, je pomembna novost, ki jo je prinesla zadnja sprememba zakonodaje s tega področja in velja od 1. aprila 2022 da-

lje. Hkrati pa pomeni, da velja le za tiste, ki se bodo upokojili po navedenem datumu.

Skrb za otroke in druga upravičenja

V zadnjem času se srečujemo tudi z vprašanji v zvezi s kombinacijo priznanja dobe zaradi skrbi za otroke ter trenutnih upravičenj (znižanje starosti ali višji odmerni odstotek), kar gre najverjetneje pripisati dejstvu, da se posamezniki, ki jim je bila doba priznana na podlagi skrbi za otroke, upokojujejo.

Spomnimo, skladno z zakonodajo je bilo do 31. decembra 2012 mogoče enemu od staršev v pokojninsko dobo kot zavarovalno dobo priznati obdobje pred 1. januarjem 2000, ko je skrbel za otroka v prvem letu njegove starosti, če v tem času ni bil vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, imel pa je stalno prebivališče v Republiki Sloveniji. Gre za določbo, ki je trenutno veljavni zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ne pozna več, zato priznanje dobe na tej osnovi ni več mogoče. Se pa že priznana doba zaradi skrbi za otroka v njegovem prvem letu starosti ne izključuje s pravico do znižanja starosti ali višjega odmernega odstotka.

V preteklosti, ko zakonodaja še ni omogočala vključitve v zavarovanje vsem članom kmetije, so predvsem ženskam na kmetijah priznali dobo za čas prvega leta skrbi za otroka, in sicer brez pogoja vključitve v zavarovanje ter plačila prispevkov. Ženska tako lahko uveljavi znižanje starosti ali višji odmerni odstotek, čeprav ji je bila iz naslova skrbi za otroke že priznana tudi doba. Lahko pa namesto ženske moški uveljavi višji odmerni odstotek, tudi če je bila ženska iz istega razloga že priznana doba.

»URŠKA AHLIN GANZITI,
KGZS

- **Otroci lahko vplivajo na starost pri upokojitvi in višino pokojnine.**

pred dopolnitvijo določene starosti ne morete upokojiti. Za žensko velja, da se lahko upokoji pri nižji starosti, če je dopolnila 40 let pokojninske dobe. V tem primeru se ji znižanje starosti računa od 60 let, pri čemer se ji starost lahko zniža za največ 48 mesecev, kar pomeni, da se lahko upokoji najprej pri 56 letih. Moškemu se ob dopolnitvi 40 let pokojninske dobe brez dokupa starost 60 let lahko zniža za največ 24 mesecev, kar pomeni, da se lahko upokoji najprej pri 58 letih. V primeru dopolnitve 38 let pokojninske dobe brez dokupa za oba spola velja enako pravilo. Starost se zniža od 65 let, spodnja meja za upokožitev pa je 61 let. V slednjem primeru se to-

štetja zavarovalne dobe s povečanjem, kasneje pa do prištete dobe. O pogojih za posamezni razlog znižanja v tem prispevku ne bomo pisali, v nadaljevanju pa predstavljamo možne kombinacije med znižanjem starosti iz razloga otrok ter drugih razlogov znižanja starosti. Tako se ženski v primeru kombinacije skrbi za otroke in vstopa v zavarovanje pred 18. letom starosti ob dopolnitvi 40 let pokojninske dobe brez dokupa starost 60 let lahko zniža do največ 57. leta starosti. Moškemu se ob dopolnitvi dobe v enakem obsegu ter ob uveljavitvi znižanja zaradi vstopa pred 18. letom starosti, skrbi za otroke in služenja vojaškega roka starost 60 let zniža do največ 58. leta starosti. Ob dopolnitvi 38

Na 50. državnem kvizu zmagali Gorenjci

V začetku junija se je v Žužemberku na jubilejnem petdesetem kvizu Mladi in kmetijstvo pomerilo enajst ekip društev podeželske mladine.

Tokrat je zmaga pripadla ekipi Društva kranjske in tržiške podeželske mladine, v kateri so bili Gašper Šink, Jakob Rakovec in Jernej Poklukar. Drugo mesto je osvojila ekipa DPM Mislinjske doline (Eva Prednik, Laura Vušnik in Dejan Marhat), tretje pa DPM Velike Lašče (Tinkara Perhaj, Nika Petrič, Katja Indihar).

Prireditev vsako leto organizirata Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) in Zveza slovenske podeželske mladine (ZSPM) v sodelovanju z društvom, ki je preteklo leto zmagalo na kvizu. Ker so lani zmagali mladi iz DPM Suha krajina, je tokratno tekmovanje potekalo v Žužemberku. Podporo tekmovanju operativno in strokovno daje javna služba kmetijskega svetovanja pri KGZS, pri zaključnem dogodku pa so iz zborničnega sistema ključni kmetijski svetovalci in sodelavci območnega kmetijsko-gozdarskega zavoda. Letos je bil to KGZS – Zavod Novo mesto.

Več znanja je dober temelj

Mlade je nagovoril predsednik KGZS **Roman Žveglič**: »Letošnje teme kviza so dr-

žavotvorne. Pomen ohranjanja in vzgoje slovenskih sort, ohranjanje avtohtone pasme krškopoljski prašič ter ohranjanje narave v Naturi 2000 niso zgolj kmetijske teme. Gre za nekaj več, gre za ohranjanje slovenske identitete.

Te vsebine nam morajo biti v ponos. To nam daje naša zemlja in ohranjajo naše spretnosti roke in umne glave. Več znanja na tem področju je dober temelj, da tega ne zapravimo ali povsem izgubimo. To ni pomembno samo za nas, še bolj je za zanamce.«

Mladim pa je dal še naslednjo spodbudo: »Ne ustrašite se izzivov, le pogumno. Ko pa se vam bo zdela stopnica previsoka, povprašajte starše in starejše. Povprašajte strokovnjake na kmetijsko-gozdarskih zavodih in povprašajte nas na zborničnem uradu, ki zastopamo stanovske interese. Kot sem nekoč že rekel: večkrat ko boste potrkali na naša vrata ali pozvonili na naše telefone, več bomo lahko storili za vas.«

Sicer pa je gostitelj, župan občine Žužemberk **Jože Papež**, povedal, da kot župan s kmečkim poreklom podpira vse aktivnosti mladih na podeželju: »Vaš pomen je za ohranjanje poseljenega in obdelanega po-

deželja izjemen. Vesel sem, da na našem območju podeželska mladina zelo dobro dela, da namenja svoj prosti čas tudi prepoznavnosti kraja. Z veseljem pozdravljam tudi druge tekmovalne ekipe in njihove navijače, ki predstavljajo vso Slovenijo, saj to kaže, da tudi drugod dobro delate in se pogumno soočate z izzivi.«

povedala, da so Suhokranjci drzni, ponosni in marljivi. »To je naš slogan, ki ga s ponosom ponese v svet. In v Društvu podeželske mladine Suha krajina smo izredno ponosni, da lahko s soorganizatorji organiziramo jubilejni petdeseti državni kviz Mladi in kmetijstvo. Verjamem, da smo mladi velik potencial slovenskega

Gorenjci so bili upravičeno samozavestni. »Danes smo na tekmovanju garali trije, prihodnje leto pa bo moralo vse društvo, saj bomo mi organizirali državni kviz,« so se na koncu pošalili Jakob Rakovec, Jernej Poklukar in Gašper Šink.

Prodorne ideje

Predsednica DPM Žužemberk **Vesna Zarabec** je

podeželja in prihodnost kmetijstva. Znanje je tisto, kar šteje, zato si želim, da bi bil kviz še naprej tako priljubljen med mladimi, da bomo še naprej tako povezani.«

Damijan Vrtin, direktor KGZS - Zavoda Novo mesto, pa je izpostavil: »Mladi s podeželja lahko z znanjem, prodornimi idejami, sodobnimi tehnologijami in aktivnim sodelovanjem odločilno soustvarjate uspešno prihodnost slovenskega kmetijstva, s pridelavo hrane na prvem mestu. Pri tem nujno rabite močno podporo kmetijskega ministrstva ter vseh drugih ustanov in organizacij, ki delujemo v kmetijstvu. Zato sem in smo danes tukaj.«

Skupinska za spomin

Anja Mager, predsednica ZSPM, pa je strnila svoje misli tako: »Ko človek sliši besede, kot so kviz, mladi, ekipe, tekmovalje, kmetijstvo, to takoj poveže z enim izmed največjih dogodkov podeželske mladine. In sicer s kvizom Mladi in kmetijstvo kot dogodkom, ki ga zagotovo zaznamuje najdaljša tradicija in delo podeželske mladine, saj letos obeležuje že častitljivih petdeset let.

Ne gre le za širjenje znanja in dobre besede o kmetijstvu med mlade in širšo javnost – kar je zagotovo izjemnega pomena! Gre predvsem za ohranjanje tradicije prenosa znanja kmetijstva in povezovanja mladih, ki jih vse povezuje eno – ljubezen do kmetijstva. In to je nekaj, kar je treba ohranjati in predvsem nadgrajevati, da bo vedno aktualno in privlačno za nove generacije.«

Predsednik Zadružne zveze Slovenije Borut Florjančič pa je povedal, da se ne boji za prihodnost slovenskega kmetijstva in podeželja: »ZSPM je organizacija, katere ne drži gor

pridobitništvo, ampak mladostna energija. Drugi akterji vam moramo pri tem dati največjo možno podporo. To ni samo stvar dobre volje, ampak je naša odgovornost.«

Vsebina in izvedba

Na kvizu se je sicer pomerilo enajst ekip. Poleg gostiteljev Suhokranjcev so bili še mladi iz Metlike, Vresnika-Ledin, Velikih Lašč, Brežic, Mirne Peči, Mislinjske doline, Spodnjega Podravja, Šmihela nad Mozirjem, Svetega Jurija ob Ščavnici ter kranjsko-tržiška ekipa. Pomerili so se v znanju iz semenarstva, reje krško-poljskih prašičev, travnikov Nature 2000 ter organiziranosti in položaju ter ciljih mladih v Evropski uniji.

Za strokovno vsebino in koordinacijo izvedbe kviza na vseh ravneh skrbi JSKS v okviru programa dela. Tekmovanje je spremljala strokovna komisija, v kateri so bili Uroš Benec, Maja Cipot, Eva Kotnik, Andrej Kastelic in Jana Žiberna.

Tekmovanje je spremljala strokovna komisija (od leve): Jana Žiberna, Maja Cipot, Uroš Benec, Andrej Kastelic, Eva Kotnik.

V sklopu prireditve so bili možni tudi ogledi sadjarske kmetije Košiček v Žužemberku in živinorejskih kmetij Zupančič s Srednjega Lipovca ter kmetije Jerše iz Velikega Lipovca pri Dvoru in krajevne kulturno-zgodovinske posebnosti Žužemberka. Organizirali so še predstavitevno tržnico, pripravili ani-

macije za najmlajše ter dogajanje popestrili s kratkim koncertom društva harmonikarjev. Večernemu delu druženja je dajal tempo ansambel Roka Kastelica.

»MARJAN PAPEŽ, KGZS
»FOTO: ALEKSANDRA TRUPEJ, KGZS

Šesti strokovni posvet Reja drobnice

Zveza društev rejcev drobnice Slovenije je 12. in 13. maja 2022 v Termah Dobrna v sodelovanju z Biotehniško fakulteto Oddelkom za zootehniko, Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije z območnimi kmetijsko-gozdarskimi zavodi in revijo Drobnica, ki jo izdaja Kmetijska založba, pripravila šesti strokovni posvet, ki je bil zaradi epidemioloških razlogov preložen z lanskega novembra.

Udeležence posveta je med drugimi pozdravil predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Roman Žvegljč in obljubil podporo zbornice tej

živinorejski dejavnosti, ki je zaradi svoje šibkosti glede števila rejcev in deleža vrednosti kmetijske proizvodnje pri težavah, s katerimi se srečuje, zelo osamljena.

Rejci drobnice smo preko svoje zveze sodelovali pri pripravi ukrepov prihodnje skupne kmetijske politike, dajali pripombe in predloge, žal pa bili pogosto razočarani, ker nas niso upoštevali. Zato so slušatelji po uvodnih pozdravih željno pričakovali predstavitev ukrepov skupne kmetijske politike v letih 2021–2027 za rejce drobnice, ki jih je predstavil Branko Ravnik z

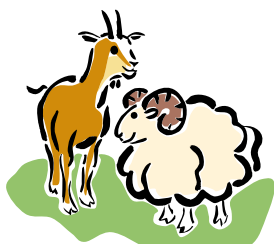
Zveza društev rejcev drobnice Slovenije je na posvetu že tretjič podelila Zagožnovano priznanje za dosežke na področju reje drobnice. Letošnji prejemnik Zagožnovanega priznanja je ovčerejec Milan Kalčič, predsednik Društva rejcev drobnice Zgornjega Posočja, ki ga je prejel za prispevek k ohranitvi in napredku reje drobnice v Zgornjem Posočju in Sloveniji.

ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Strokovna predavanja so bila razdeljena v šest sekcij: Rezultati projekta EIP (Evropsko inovativno partnerstvo) »Reja različnih pasem drobnice za meso in izdelke vrhunske kakovosti«, Ekonomika in trženje – EIP »Reja različnih pasem drobnice za meso in izdelke vrhunske kakovosti«, Genetika in selekcija, Zdravstveno varstvo, Plenilci in Predstavitev dobrih praks. Zbrana so v zborniku, ki ga je moč kupiti.

Zaključke posveta sta strnila predsednik zveze Roman Savšek in strokovna vodja rejčkih programov za drobnico doc. dr. Mojca Simčič ter vse povabila na prihodnji posvet, ki bo 16. in 17. novembra 2023.

»MARJANA CVIRN, ZDRDS

ZVEZA DRUŠTEV
REJCEV DROBNICE
SLOVENIJE

Ni vsak iztrebek gnojilo

Nepobiranje iztrebkov in smeti ter spuščanje psov po kmetijskih površinah v rastni dobi je težava, ki vpliva na življenje vseh, ki sobivamo v nekem okolju.

Morda bo k ozaveščanju doprinesla tabla, ki na humoren način obvešča sprehajalce psov, da naj pobirajo pasje iztrebke in počistijo za seboj.

Če se zdi pobiranje pasjih iztrebkov v mestu nekaj nujnega, lastniki psov na pobiranje le-teh na kmetijskih območjih pogosto pozabijo. Pozabijo tudi na dejstvo, da so njive in travniki namenjeni pridelavi hrane. Tako lahko z malce domišljije počutje živali, ki na svojem krožniku – pašniku ali odprti bali – odkrije pasji iztrebek, primerjamo z občutkom sprehajalca, ki stopi na »pasjo mino«.

Poleg tega, da sprehajalci delajo škodo na obdelovalnih

površinah, za njimi ostajajo iztrebki in odpadki. Ob strojnem spravlilu in baliranju vse to na koncu pristane v krmi. Iztrebki in ostali izločki so vir različnih bolezni, predvsem ikričavosti pri govedu. Posledice vnosa iztrebkov s hrano so od blagih prebavnih motenj do abortusov ali celo pogina živali. Med najbolj izpostavljenimi okužbami v povezavi s psi in prežvekovalci je neosporoza. Pri tej bolezni so psi končni gostitelji, domači prežvekovalci pa vmesni. Bolezen je neozdravljiva in jo je zelo težko odpraviti. Sicer pa lahko več o težavah, ki jih lahko povzročijo pasji iztrebki, preberete v prejšnji številki Zelene dežele.

O pomenu prahe in okoljskih standardov pri kolobarjenju

Skupna kmetijska politike obvezuje kmete, ki imajo več kot 15 hektarov ornih zemljišč, da zagotavljajo površine z ekološkim pomenom (PEP) na vsaj petih odstotkih ornih zemljišč. Te površine so namenjene zagotavljanju biotske raznovrstnosti in ne smejo biti uporabljene za proizvodne namene.

V Sloveniji smo za zagotavljanje površin z ekološkim pomenom iz nabora ukrepov, ki jih določa predpis, izbrali izvajanje prahe, površine s kmetijskimi rastlinami, ki vežejo dušik, in površine pod naknadnimi posevki ali pod travno rušo. Od leta 2018 je kot PEP na voljo tudi praha za medonosne rastline. Nova pravila SKP, ki se bodo začela izvajati prihodnje leto, v okviru zahtev pogojenosti predvidevajo, da morajo na kmetijskih gospodarstvih z več kot 10 hektari ornih zemljišč zagotoviti 4-odstotni delež površin za neproizvodne površine in elemente.

Slovenija ima po podatkih OECD najmanj njivskih površin na prebivalca v EU (850 m²), zato Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije meni, da je s stališča prehranske varnosti upravičena zahteva po zmanjšanju obsega površin OOTT in prahe. V prahi je bilo v letu 2021 okrog 1.200 hektarov površin, od tega okrog 550 hektarov za zagotavljanje zahtev zelene komponente (površine z ekološkim pomenom), obseg OOTT v letu 2021 pa je bil skoraj 21.000 hektarjev.

KGZS se zaveda pomena ohranjanja okoljsko občutljivega trajnega travinja (OOTT) in zagotavljanja površin z ekološkim pomenom na kmetijah. KGZS meni, da se okoljski standardi pri izpolnjevanju pravil kolobarjenja ne znižujejo, saj v Sloveniji z izjemo nekaj območij z nekoliko intenzivnejšim kmetijstvom drugod prevladuje velika pestrost kulturne krajine, ki nudi življenjski prostor žuželkam, pticam in drugim prostoživečim živalim.

» ALEKSANDRA TRUPEJ, KGZS

Neosporoza caninum
Psi lahko s svojimi iztrebki prenašajo več bolezni, med njimi so tudi zoonoze, ki se prenašajo na ljudi in tudi druge vrste živali, predvsem prežvekovalce.

Uporaba opozorilnih tabel

Med ljudmi želimo zbuditi zavedanje, da sta tudi travinje in seno kmetijski pridelek. Zato smo na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije v sodelovanju z Zavodom Seneno pripravili obvestilno tablo, ki malce na humoren način obvešča sprehajalce psov, da naj pobirajo pasje iztrebke in počistijo za seboj. Tabla je velikosti A3 formata (279 x 420 mm). Narejena je iz forexa, ki je trden material, odporen proti udarcem, se ne zlomi in ima odlične toplotno-izolacijske lastnosti. Primeren je tako za

notranjo kot zunanjo uporabo, saj ne reagira na podnebne spremembe. Table so pred poškodbami enostransko zaščitene s PE zaščitno folijo.

Opozorilne table lahko naročite prek e-pošte: seneno-meso@gmail.com na Zavodu Seneno po ceni 9,90 evra za tablo (z ddv)+ stroški pošiljanja. Na omenjenem e-naslovu boste dobili tudi več informacij o načinu plačila in roku dobave.

Ne pozabite, da boste s tablo pripomogli k dvigu zavedanja, da so travniki in pašniki med majem in oktobrom nekomu krožnik.

» TATJANA VRBOŠEK, KGZS

Opravičilo

V prejšnji številki Zelene dežele smo v članku Človek, se ti zdi to v redu?, v katerem smo pisali o problematiki pasjih iztrebkov, objavili sliko, s katero smo želeli samo dopolniti članek, in sicer s sliko sprehoda psov v naravi. Vsebina slike ni povezana z nevestnimi lastniki psov, vseeno pa se vsem, ki so se prepoznali na sliki, in bralcem, ki so morda napačno povezali osebe na sliki s to problematiko, opravičujemo.

Dejanski uporabnik kmetijskih in gozdnih zemljišč

Za davčne namene se lahko katastrski dohodek z lastnika zemljišča prenese na dejanskega uporabnika zemljišča.

Lastniki kmetijskih in gozdnih zemljišč so običajno tudi dejanski uporabniki teh površin. Namen inštituta določitve dejanskega uporabnika zemljišč omogoča ureditev razmerij, ko kmetijsko ali gozdno zemljišče dejansko uporablja oseba, ki ni lastnik nepremičnine.

Kdo je dejanski uporabnik

Davčna osnova od dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se ugotavlja kot katastrski dohodek, ugotovljen po predpisih o ugotavljanju katastrskega dohodka na dan 30. junij za tekoče leto. Oseba, ki je zemljiškknjni lastnik zemlji-

šča, a zemljišča ne uporablja, temveč ga uporablja druga oseba, ima možnost, da za davčne namene sama določi dejanskega uporabnika zemljišča, obenem pa opozarjamo, da ima možnost ugotavljanja dejanskega uporabnika tudi davčni organ sam (štirinajsti odstavek 69. člena Zakona o dohodnini (ZDoh-2)).

Kako do spremembe

Dejanskega uporabnika zemljišča je treba pisno sporočiti Finančni upravi RS (FURS). Vsebina in oblika obrazca vloge za določitev dejanskega uporabnika kmetijskih in gozdnih zemljišč s predpisi nista določeni, zato se lahko uporabi vlogo FURS-a, ki je dosegljiva

na njihovi spletni strani, ali pa stranki v vlogi, ki jo sami napišeta, navedeta:

- ime, priimek, naslov, davčno številko lastnika zemljišč, kot je naveden v zemljiškem katastru in zemljiški knjigi,
- ime, priimek, naslov, davčno številko dejanskega uporabnika zemljišč,
- katastrsko občino, številke parcel, ki so v dejanski uporabi, in površino teh zemljišč,
- trajanje oziroma čas dejanske uporabe,
- podpisa obeh strank,
- če imata stranki sklenjeno zakupno pogodbo, se jo priloži vlogi.

Zakupno pogodbo se priloži, če je med lastnikom in dejanskim uporabnikom zakupna pogodba. Če stranki nimata sklenjene uradne zakupne pogodbe, se lahko priloži dogovor o zakupu ali kakršen koli drug dokument, iz katerega izhaja pravica do uporabe zemljišča.

Rok za spremembo

Rok za vložitev vloge za določitev dejanskega uporabnika je 15. julij za tekoče leto, za letošnje davčno leto je rok četrtek, 15. julij 2022. Vlogo, oddano do navedenega datuma, se upošteva pri izračunu davčne obveznosti za leto 2022, in sicer v pomladi 2023. Vlogo se vložijo pri uradu FURS, kjer ima vlagatelj vloge svoje stalno prebivališče.

Vloge, vložene po 15. juliju 2022, se prvič upoštevajo pri

odmeri akontacije dohodnine od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti za leto 2023 (upošteva se pri odmeri davka v pomladi 2024).

Zakaj določiti dejanskega uporabnika

Katastrski dohodek za kmetijska in gozdna zemljišča, ki so predmet dejanske uporabe, se pripiše dejanskemu uporabniku zemljišč, ki je po ZDoh-2 zavezanec za plačilo dohodnine od katastrskega dohodka in drugih dohodkov v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Lastniku zemljišč, ki ugotavlja davčno osnovo od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti na podlagi katastrskega dohodka, pa se prizna oprostitev plačila dohodnine od katastrskega dohodka zemljišč, ki jih daje v dejansko uporabo in so zapisane v vlogi. Od določitve dejanskega uporabnika je odvisno, komu se bo katastrski dohodek všteval v davčno osnovo.

Katastrski dohodek pripisanih zemljišč vpliva na davčno obveznost posameznika v okviru dohodnine ter posledično na uveljavljanje različnih socialnih transferjev in prispevkov (otroški dodatek, socialna pomoč, višina plačila za pogon gozdarske mehanizacije, pavšalno nadomestilo pri davku na dodano vrednost.

» MAG. GAŠPER CERAR, KGZS

metrob®

Za zdrav in bogat pridelek

Pospešitev rasti **Rasti® Algovital Plus / aminokisliline**

Obnova po poškodbah, zanesljiv prijem sadik **Rasti® Algo-Plasmin / rdeče morske alge**

Zaščita rastlin pred talnimi škodljivci **Rasti® Soil Tonic E in G / zeolit z rastlinskimi izvlečki**

Listne uši in koloradski hrošč **NeemAzal-T/S / insekticid ***

Polži na vrtu in travi **COMPO BIO Sredstvo proti polžem / limacid***

Entomopatogene ogorčice za zatiranje škodljivcev na vrtu **Nemastar**

V bolj založenih vrtnih centrih, kmetijskih trgovinah in zadrugah. Obiščite nas v spletni trgovini www.metrob.si

080 16 22

* Fitofarmacevtska sredstva uporabljajte varno. Pred uporabo vedno preberite etikete in informacije o sredstvu.

Da bi vam bili blizu

Na KGZS - Zavodu Ptuj skupaj s kmetijami skrbimo za napredek kmetijstva in razvoj podeželja na območju Podravja. Naš glavni cilj je stabilno in napredno kmetijstvo na območju zavoda, kar lahko dosežemo le tako, da se vam približamo in zagotovimo optimalne rešitve, ponudimo strokovne storitve in smo oporni steber pri iskanju možnosti za napredek kmetijstva in s kmetijstvom povezanih dejavnosti.

V petek, 3. junija 2022, smo organizirali dan zavoda z bogato vsebino. Sestal se je organizacijski odbor za pripravo dvodnevnega strokovnega živinorejskega posveta v letu 2023, ki ga bomo poimenovali po Vladimirju Tumpeju, vizionarju razvoja sodobne govedoreje v Sloveniji. Začeli smo tudi priprave na praznovanje 70-letnice Kmetijsko gozdarskega zavoda Ptuj prihodnje leto.

Pripravili smo predstavitev učnih prostor, namenjenih predelavi mleka, zelenjave in poljščin. V tem prostoru je bila razstava slovenskih olj, ki so obeležila letošnji 33. festival Dobrote Slovenskih kmetij. Istočasno je potekala tudi predstavitev pridobljenega projekta, katerega izvajamo v teh mesecih, in smo ga poimenovali Ptujski trojček avtohtonih sort česna, čebule in fižola z degustacijo.

Pred osemenjevalnim centrom Ptuj smo predstavili kolekcijo najboljših plemenskih bikov svetlo lisaste pasme, ki jih uporabljamo za osemenjevalne centre v Sloveniji. Osemenjevalni centre Ptuj pokriva s semenom bikov potrebe v Sloveniji, usmerjeni pa smo tudi v izvoz kakovostnega semena.

Na osrednjem delu prireditve je direktor KGZS Zavoda Ptuj Andrej Rebernišek skupaj s predsednikom Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Romanom Žvegličem podelil priznanja zaposlenim ob jubileju zaposlitve na zavodu. Prejemniki ob okrogli obletnici so bili: svetovalka Marija Kresnik, svetovalec Jože Murko, blagajničarka Teja Bratec in direktor Andrej Rebernišek.

Za življenjsko delo je priznanje prejel svetovalec Ivan

Brodnjak, ki je s svojim predanim delom postal izjemen strokovnjak na področju kmetijstva, še zlasti v pridelavi poljščin. Ivan je uspel z odbiro in žlahtnjenjem selekcionirati novo sorto poljščine ajda in jo poimenoval po rodnem kraju Hajdoše.

Sledilo je družabno srečanje ob prisotnosti delavcev zavoda, gostov iz območnih zavodov, kmetijskih zadrug, občin, strokovnih institucij in kmetij s širšega območja Podravja.

» PETER PRIBOŽIČ, KGZS - ZAVOD PTUJ

Oddanih 55.822 vlog

Zaključil se je rok za oddajo zbirnih vlog za leto 2022. Kmetijski svetovalci pri KGZS so uspešno pomagali vsem vlagateljem.

Elektronsko izpolnjevanje vlog preko spletne aplikacije je v letošnjem letu potekalo tekoče in brez večjih težav. Kmetijskim svetovalcem pri KGZS je ob dobrem sodelovanju z ARSKTRP in MKGP uspelo v rednem roku za oddajo zahtevkov za leto 2022 pomagati vsem vlagateljem, ki so prosili za pomoč pri izpolnjevanju zbirne vloge. Na KGZS ocenjujemo, da je bila kampanja za oddajo zahtevkov za ukrepe kmetijske politike uspešno izvedena. S tem delom smo vsi vpleteni skupaj omogočili, da bo na slovenske kmetije prišlo več kot 220 milijonov evrov.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je z osmimi kmetijsko-gozdarskimi zavodi nudila upravičencem pomoč pri elektronskem izpolnjevanju in oddaji zbirnih vlog za ukrepe kmetijske politike na 72 lokacijah po vsej Sloveniji. Pri tem je aktivno sodelovalo 214 kmetijskih svetovalcev. V rednem in zamudnem roku za oddajo zahtevkov za leto 2022 je bilo oddanih 55.822 zbirnih vlog. Večina vlagateljev (98,4 %) se je po pomoč pri izpolnjevanju zbirne vloge in ostalih zahtevkov obrnila na kmetijske svetovalce. Število oddanih zbirnih vlog je za 379 manjše kot v letu 2021, ko je na ARSKTRP prispela 56.201 zbirna vloga. Kljub obveščanju in vabljenju je bilo tudi letos nekaj vlagateljev (549), ki so svojo vlogo oddali v zamudnem roku, to je v obdobju od 6. do 31. maja, za kar bodo kaznovani z odbitkom 1 % izplačil za vsak zamujen dan.

Za strokovno usposobljenost vlagateljev so kmetijski svetovalci tudi v letu 2022 poskrbeli z izvedbo usposabljanj, ki so bila posebej namenjena poznavanju ukrepov kmetijske politike. Splošno obveščanje je potekalo tako prek nacionalnih medijev (Kmečki glas, RTV SLO, zbornično glasilo Zelena dežela, Radio Ognjišče ...) kot tudi lokalnih radijev ter časopisov, glasil in obvestil. Zbirne vloge, ki so bile oddane pravočasno, so sedaj že v postopku administrativnih kontrol in kontrol na kraju samem, zato je treba na kmetijah poskrbeti, da bodo izpolnjene zahteve posameznih ukrepov ter da se bo kmetovanje izvajalo v skladu s prijavo na zbirni vlogi za leto 2022.

» DR. JERNEJ DEMŠAR, KGZS

Kako slediti in tržiti eko goveje meso

Cilj projekta Ekopakt je vzpostaviti delujoč sistem sledljivosti ekološko prirajenega govejega mesa od hleva do vilic in boljše umeščanje izdelkov na trgu

V Sloveniji nimamo zgrajene učinkovitega sistema sledljivosti in trženja ekološkega govejega mesa. Veliko mesa, vzrejenega na ekološki način, nadaljuje pot po preskrbovalni verigi kot konvencionalno meso. Z vpeljevanjem novih decentraliziranih digitalnih tehnologij v ekološko preskrbovalno verigo s hrano želimo ustvariti učinkovit sistem sledljivosti, ki bo zagotavljal večjo integriteto podatkov ter transparentnost celotne preskrbovalne verige od hleva do vilic. S tem želimo povečati varnost hrane in zaupanje pri potrošnikih ter proizvajalcem omogočiti boljše umeščanje ekoloških izdelkov na trgu.

Namen projekta

Cilj aktivnosti je vzpostaviti delujoč sistem sledljivosti ekološko prirajenega govejega mesa od hleva do vilic z izgradnjo modela sledljivosti, ki temelji na sodobnih digitalnih tehnologijah za izmenjavo podatkov in zagotavlja integriteto podatkov (tehnologija veriženja podatkovnih blokov, t. i. blockchain, idr.) ter uporaba tega sistema za boljše umeščanje izdelkov iz lokalno prirajenega ekološkega govejega mesa na trgu.

Pričakovani ključni rezultati za uporabo v praksi:

- Učinkovit decentraliziran sistem sledljivosti, uporaben za širšo prakso trženja ekoloških proizvodov.
- Nove priložnosti za razvoj novih poslovnih modelov na področju priraje in pro-

daje ekološkega mesa.

- Večja usposobljenost kmetijskih gospodarstev in kmetijskih svetovalcev na področju digitalizacije kmetijstva.
- Večja transparentnost v preskrbovalni verigi z ekološkim govejim mesom v Sloveniji.
- Višja stopnja zaupanja potrošnikov v sisteme trženja ekoloških proizvodov.
- Povečan delež ekološko prirajenega mesa v preskrbovalni verigi s hrano v Sloveniji, s čimer spodbujamo širjenje ekološke priraje mesa.
- Rezultati monitoringa, ki bodo uporabni za uvajanje tehnologij in za strokovno svetovanje na področju digitalizacije kmetijstva ter na področju trajnostne rabe naravnih virov in učinkovitih praks v ekološkem kmetijstvu.
- Vizija, da bi se model in sistem sledljivosti kasneje širila tudi na vse druge segmente kmetijske pridelave. Koncept sledljivosti ekološkega mesa je zgrajen iz dveh ravni. Prva raven vsebuje podatke, ki so širše dostopni in iz katerih potrošnik lahko razbere poglobljene podatke o samem proizvodu. Sestavljen je iz dveh faz, in sicer iz faze sledljivosti ter faze razširjanja podatkov.

Druga raven je tako imenovani strokovna raven, kjer pa bodo podatki, ki bodo služili za delo kmetijske svetoval-

Sledljivost ekološko pridelanega govejega mesa v prehranski verigi

S skeniranjem QR kode dostopate do letaka o projektu Ekopakt

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja:

Evropa investira v podeželje

Model sledljivosti bo predstavljen tudi na letošnjem sejmu Agra in sejmu Narava zdravlje. Več informacij o samem projektu, partnerjih in stikih se nahaja na spletni strani www.ekopakt.eu ali preko QR kode,

ne službe, za potrebe raziskav in razvoja. Pomembno je poudariti, da podatki iz obeh nivojev ne bodo razkrivali poslovnih elementov (skrivnosti) posameznega deležnika v verigi.

Decentraliziran pristop

Digitalna platforma, na kateri temelji sistem sledljivosti, je platforma, ki je kompatibilna z IT rešitvami, ki jih uporabljajo posamezni deležniki in država, zato ne predstavljajo dodatnih stroškov za samo prilagoditev. Posebnost sistema je tudi decentraliziran pristop, kar preprečuje potvorbe oziroma enostransko spreminjanje podatkov in s tem tudi možnosti potvorb.

Projekt je v zadnjem letu trajanja. Poglobljene aktivnosti v zadnjem letu projekta bodo povezane z razširjanjem projekta med deležniki verige preskrbe s hrano.

Projekt je bil uspešno predstavljen tudi na letošnjem mednarodnem kmetijskem sejmu v Novem Sadu 25. in 25. maja 2022 ter na strokovni prireditvi z naslovom Sustainable agricultural practices, ki je v okviru sejma potekal na Educons University v Sremskih Karlovcih.

» IGOR HROVATIČ, KGZS - VODJA PROJEKTA EIP EKOPAKT

Izbrana kakovost tudi za drobnico

Po večletnih prizadevanjih Zveze društev rejcev drobnice Slovenije in KGZS je sedaj tudi za meso in mesne izdelke drobnice možno pridobiti certifikat Izbrana kakovost

Rejci drobnice bodo za pridobitev certifikata IK meso drobnice morali podpisati pristopno izjavo. Certificiranje bo skupinsko, možno pa bo tudi individualno certificiranje. (<https://www.gov.si/novice/2022-06-07-v-shemo-izbrana-kakovost-vstopil-tudi-sektor-drobnice/>).

Pogoji, ki jih bodo morali izpolnjevati rejci za vključitev v shemo izbrane kakovosti, so:

- živali morajo biti rojene in rejene v Sloveniji (izjema so plemenske živali in mlade živali do starosti 1 meseca),
- dokupljene živali iz certificirane reje so označene in v času premika tudi rejene pod pogoji IK,
- dokupljene živali iz necertificirane reje so označene in brez oznake IK,
- vodenje evidenc o številu kupljenih/dokupljenih in vzrejenih ter prodanih živali pri rejcu in hranjenje evidence 5 let (vhod – izhod),
- živali morajo biti najmanj 150 dni na paši,
- če je paša krajša od 150 dni, je zagotovljen dostop do stalnega izpusta,
- primerna obtežba pašne površine,
- krma ne vsebuje krmil, ki so na negativni listi,
- rejci na KMG vodijo evidence pridelane in dokupljene krme,
- vsako dobavo krme (tudi pri nakupu z druge kmetije) mora rejec dokumentirati (dobavnica, račun) in arhivirati za dobo 5 let,
- dokumentacija za nakup/dokup krme na drugi kmetiji mora vsebovati podatke o dobavitelju krme, količini in vrsti krme, datum dokupa in KMG-MID izvora,
- pri nakupu/uporabi krme iz registriranih mešalnic morajo rejci voditi evidenco o dobavah in deklaracijah krme,
- arhiv dobavnic iz registriranih mešalnic krme se

- hrani na sedežu rejca 5 let,
- živali morajo biti v hlevu z globokim nastiljem,
- čas transporta ni daljši od 6 ur,
- rejec živali zagotavlja ustrezne preventivne ukrepe za preprečevanje bolezni pri živali(h),
- uporaba zdravil s karenčno dobo je dovoljena izključno v kurativne namene,

- pri zdravljenju živali, ki so rejene za Izbrano kakovost, mora veterinar pri rabi zdravil s karenčno dobo v kurativne namene upoštevati smernice preudarne rabe zdravil s karenčno dobo, kot so to npr. antibiotiki,
- pristojni veterinar vsa predpisana zdravila potrdi s podpisom v dokumentu, ki mora biti shranjen v arhivu rejca na KMG,
- potek zdravljenja živali mora biti natančno opisan v spremljajoči dokumentaciji (dnevnik veterinarskih opravil), shranjeni na KMG,
- v primeru zdravljenja živali z zdravili, za katere se zahteva zakonsko določena karenčna doba, se le-ta podaljša za 20 odstotkov,

- v času celotne karenčne dobe prodaja živali ni dovoljena,
- minimalna masa toplega klavnega trupa brez glave je najmanj 10 kg. Pogoj ne velja za rejo sesnih jagnjet in kozličkov. Meso jagnjet in kozličkov se opredeli tako kot v Pravilniku o kakovosti mesa klavne živine in divjadi. To pomeni, da je meso sesnih jagnjet meso jagnjet, starih manj kot 12 mesecev, in tehtajo manj kot 13 kg, meso jagnjet pa mase 13 kg in več in mlaj-

nje sheme IK meso drobnice. Zveza društev rejcev drobnice Slovenije bo kot nosilka certifikata zastopala vključene rejce pri skupinskem certificiranju. Vključenost v shemo IK bo rejcem lahko prinesla tudi več ugodnosti znotraj posameznih intervencij v okviru SKP 2023–2027. Prav tako bo za prodajo v določene klavnice pridobitev certifikata obvezna, bo pa določeno prehodno obdobje.

Pristopna izjava

Pristopna izjava za pridobitev certifikata je dostopna

ših od 12 mesecev. Kozličje meso je meso zaklanih kozličkov, starih od tri tedne do šest mesecev, trup mora biti težak vsaj 4 kg. Če trup ne dosega 10 kg, se ga lahko uporabi za IK izdelke,

- vsaka žival, ki je bila vzrejena pod pogoji za Izbrano kakovost, mora biti v prodajni dokumentaciji (Izjava o načinu vzreje živali/Priloga 1) označena z: »USTREZA KRITERIJEM ZA IZBRANO KAKOVOST«,
- rejci vodijo evidence o številu vzrejenih in prodanih živali, ki so bile vzrejene pod pogoji za Izbrano kakovost.

Rejce torej pozivamo, da pristopijo k pogojem predpisane kmetovanja in se nato odločijo za skupinsko certificira-

na spletnem portalu Drobnica (<https://www.drobnica.si/>) in na spletni strani KGZS (www.kgzs.si). Rejci, ki nimajo dostopa do spleta, se za natisnjen obrazec lahko obrnejo na Marjano Cvirn (041 680 551, drobnica@km-z.si).

Izpolnjene pristopne izjave skenirane posredujte na e-naslov: drobnica@km-z.si ali po pošti na naslov: Marjana Cvirn, Vegova 1, 1241 Kamnik.

Za vse informacije se lahko obrnete na g. Romana Savška (040 663 563).

» DR. ANDREJA KOMPREG,
KGZS – ZAVOD CELJE

» MAG. MARJETA ŽENKO,
KGZS – ZAVOD CELJE

150 let Zadružne zveze Slovenije

Zadružništvo je sistem, kjer drugi poprimejo, ko nekdo klecne.

Pretekli četrtek je Zadružna zveza slovesno obeležila 150-letnico svojega delovanja, hkrati pa tudi 50-letnico ponovne ustanovitve zveze, ki je bila po II. svetovni vojni za dobrih 25 let ukinjena.

Ob jubileju je zbrane predsednik Zadružne zveze Slovenije **Borut Florjančič** nagovoril z naslednjimi besedami: »Svet, kot ga poznamo danes, je svet hitrih misli, še hitrejših sprememb. In če v takem svetu en iskren, solidaren, trajnosten sistem preživi 150 let – potem je to več kot zgodba o uspehu. Slovensko zadružništvo je natanko to.

Borut Florjančič: »Naša moč ni samo v številkah. Je tudi in predvsem v kakovosti pridelkov in izdelkov prepoznanih blagovnih znamk. To je tista vrednost, ki jo potrošniki, verjame, vedno bolj spoštujejo in tudi zahtevajo.«

Sistem, ki je preživel 150 let vzponov - kot je velikanški tehnološki razvoj - in tudi padcev, 150 let gospodarskih kriz, vojnih in poveljnih obdobj, izzivov, ki so se marsikomu zdeli nepremagljivi. Pa jih je ta sistem, katerega vrednote združujejo solidarnost, povezovanje, pomoč, premagal vse. In kar je najlepše, od vsega začetka je zadružna zgodba natanko ta, po katerih se danes zgleduje gospodarstvo. Spoštljiva do narave, spoštljiva do družbe, a hkrati usmerjena

v poslovni uspeh,« je povedal Florjančič.

Težo dogodku je dal tudi predsednik Republike Slovenije **Borut Pahor**, ki je Zadružni zvezi Slovenije izročil priznanje za pomembno vlogo pri razvoju slovenskega podeželja in za skrb za povezovanje ljudi, ki s podeželjem živijo tere povedal: »Ne gre drugače, kot da na dosežke, ki jih imate za seboj, gledamo z občudovanjem.« Dotaknil pa se je tudi pomena zadružništva v drugi polovici 18. stoletja za to, kar smo in kar danes imamo.

Med govorniki je bil tudi predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije **Roman Žvegljč**, ki je povedal: »Pomen Zadružne zveze Slovenije je za obstoj našega kmetijstva, za ohranitev jezika, kulture in naroda, izjemen.

Zadružništvo je v 150-ih letih doživelo in preživelo marsikaj, tudi čase političnega enoumja. Še dobro, da je ideološkim zadržkom navkljub pred 50-imi leti dozorelo spoznanje, da prehranske varnosti brez zasebnega kmetijstva ne bo. Leto 1972 je bilo mejnik, ki je pokazal, da so se različni socialistični eksperimen-

Posebni priznanji za aktivno delovanje v zadružništvu sta prejela Simon Toplak iz Juršincev (tretji z leve) in dr. Franci Avsec (četrti z leve), ki je kar 38 let služboval na Zadružni zvezi Slovenije.

Kvartet Gallina

Igralec Janez Škof je prebral besedilo iz zapisa Vladimira Pušenjaka, zgodnjega slovenskega teoretika gospodarstva iz leta 1907: »Kmetijske zadruge tvorijo protitežje proti kartelom itd. in ščitijo prebivalstvo na deželi. V zadrugah združeni kmetovalci dobijo vpliv na svetovni trg in tržne cene ter vplivajo potom svojih zastopnikov na zakonodajstvo in dosežejo ugodnejše postave za kmetijstvo.«

ti v kmetijstvu pokazali za neuspešne.

Ne glede na zgodovinsko obdobje je bila vedno rdeča nit uspešnega obstoja in razvoja tako malih kot velikih kmetij povezovanje, vzajemnost in solidarnost. Zadružništvo je sistem, kjer drugi poprimejo, ko nekdo klecne.

Ali se družba dandanes zaveda vseh zaslug, ki jih imamo kmetje, da obstajamo Slovenci kot enakopraven narod in država v družbi evropskih narodov? Menim, da premalo. Pa ni moj namen, da bi gradil to prepričanje na zaslugah iz preteklosti. Izhajam iz današnjega dne. V tem trenutku se na tisoče kmetov in kmetov trudi na svojih kmetijah, kjer pridelujejo hrano. Ne v soju žarometov, ampak v potu svojega

Za dobro sodelovanje in prispevek k nastanku Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je predsedniku ZZS Borutu Florjančiču predal plaketo predsednik zbornice Roman Žvegljč.

Simon Toplak je združništvu in kmetijstvu posvetil 60 let svojega dela kot dejaven združnik na lokalni in državni ravni. Bil je izjemno aktiven tudi pri pripravi Zakona o zadrugah iz leta 1992. Na njegovo pobudo je bil zadrugam s tem zakonom vrnjen 45-odstotni delež v nekaterih podjetjih živilsko predelovalne industrije. Za svoje delo je prejel številna priznanja na regijski in državni ravni. Za zasluge pri kmetovanju in združništvu je leta 1993 kot prvi slovenski kmet prejel tudi evropsko priznanje. Simon Toplak je svoje delo posvetil napredku slovenskega kmetijstva in združništva in s funkcijami, ki jih je opravljal, prispeval k ponovni ustanovitvi Zadrुžne zveze Slovenije, k razvoju kmetijstva, podeželja in ohranjanju kulturne dediščine.

obrazu. Skrbijo, da naše mize niso prazne in da naša država ni goščava.

Današnji čas neizprosnega, pogosto nelojalnega delovanja trga, vse manjše politične in ekonomske moči kmetov potiska pridelavo hrane v drugi plan. Pa to ni prav! Pridelava hrane je temeljno poslanstvo kmetijstva in povezanost malih in velikih kmetij v zadrugah omogoča njihov obstoj in razvoj. Vendar povezanost v teh negotovih časih ni dovolj. Od družbe in od politike pričakujemo, da ravna odgovorno in da ukrepa, kadar je potrebno.

Kmetje se zavedamo svoje naloge, to je da pridelamo hrano, od družbe pa pričakujemo

da nam za opravljeno delo prizna pošteno plačilo!»

Po slavnostnem delu je sledil še vsebinski, kjer je najprej prof. dr. Emil Erjavec z Biotehniške fakultete spregovoril o združništvu kot pogoj in vzvodu za razvoj slovenskega kmeta in kmetijstva. Nato pa je Ramon Armengola, predsednik Evropskega združenja zadrug Cogeca, razložil pomen evropskih kmetijskih zadrug in njihovo vlogo pri krepitvi kmetijskega in živilskega sektorja.

Popoldan se je na stojnicah na Stritarjevi ulici pri Tromostovju odvijal dogodek **Zadruge v mestu**, kjer so potekale degustacije in predstavitve dejavnosti zadrug članic ZZS.

Ob robu praznovanja je v Mestni hiši tudi razstava o 150-letni zgodovini združništva na Slovenskem, z naslovom »Kmetijske zadruge ščitijo prebivalstvo na deželi«.

Do sredine prihodnjega leta bo potovala po vsej Sloveniji. Poleg omenjenih so jubilej s prisotnostjo počastili predsednik Državnega sveta Alojz Kovšca, državni sekretar na MKGP dr. Darij Krajčič, dr. Robert Drobnič z ministrstva za gospodarstvo, predsednik Sindikata kmetov Slovenije Anton Medved, predsednica ZSPM Anja Mager, predsednica Zadrुžne zveze Vojvodine Jelena Nestorov Bizonj ter številne zadrुžnice in zadrुžniki. Kulturno noto dogodku pa je dal kvartet pevk Gallina in dramski igralec Janez Škof.

Dr. Franci Avsec je po končanem študiju na Pravni fakulteti v Ljubljani pričel poklicno delo na Zadrुžni zvezi Slovenije. V 38 letih nepretrganega dela na Zadrुžni zvezi Slovenije je na pravnem področju pomagal pri reševanju raznovrstnih organizacijskih, poslovnih, premoženjskih in drugih vprašanj Zveze in njenih članic. Sodeloval je pri oblikovanju strokovnih podlag za številne zakonske predpise, ne samo na področju združništva. Njegovo delo je plodno obrodilo tudi na področju publicistike in poučevanja. Za objavljena dela o združnem pravu v Sloveniji in v tujini je dr. Franci Avsec leta 2004 prejel mednarodno znanstveno priznanje Delovne skupnosti zadrुžnih institutov.

»MARJAN PAPEŽ IN ALEKSANDRA TRUPEJ, KGZS

V Unionski dvorani se je zbralo okrog 150 zadrुžnic in zadrुžnikov ter visokih gostov. (Foto: Žare Modlic)

Senena zgodba je bila prava odločitev

Izkušnje kmetov s senenim mlekom in mesom na Solnograškem v Avstriji

Na povabilo **Zavoda seneno meso in mleko** smo se udeležili senene ekskurzije z naslovom obisk regije Pangau na Solnograškem. Strokovne ekskurzije so se udeležili ustanovitelji in člani Zavoda in tudi ljubitelji senenega. Z nami so bili tudi predstavniki podjetja Lavrih, d.o.o. in Biomasa, d.o.o., ki so prav tako člani Zavoda seneno meso in mleko. Obiskali smo tri senene kmetije, kjer so nam predstavniki kmetij predstavili kmetije in njihove objekte ter kako poteka delo na kmetiji. Vse tri kmetije imajo hlev in senike, kjer imajo spravljeno krmo v eni zgradbi, in grajfer – stropno dvigalo za krmo. Ugotovili smo tudi, da vsi lastniki kmetij poleg dela in vodenja kmetije hodijo še v službo. Mleko oddajajo v mlekararno Salzburg (**SalzburgMilch**).

Na kmetiji **Bleiwanghof** je trajalo šest let, da so se znotraj družine odločili, v katero zgodbo bodo šli. Odločili so se le, da gredo v seneno zgodbo, za kar jim ni žal. Na kmetiji imajo 10 ha lastnih površin, ostalo je najetih. Malo jim povzroča težava to, da so površine razdrobljene in tudi živali morajo čez železniško progo premeščati vsak dan. Živali so na prostem od aprila do oktobra. Košnja poteka v dopoldanskem času, seno obrnejo samo enkrat in v 24 urah pripeljejo domov še malo vlažno. Poleg senenega mleka se ukvarjajo tudi s kokošmi nesnicami, ki dan znesejo okrog petsto jajc. Nekaj jih oddajajo okoliškemu hotelu, ostala prodajo na domu, kjer imajo postavljen avtomat za mleko in

jajca. Gostitelj nam je povedal, da opaža povečano povpraševanje za seneno mleko na Solnograškem.

Nato smo se odpeljali do naslednje kmetije **Steger**, ki

velja predvsem za vzorčno kmetijo pri pripravi krme. So bili prvi, ki so se na njihovem območju odločili za seneno prirajo. Kmetija ima 19 ha, 6 ha travnikov in 13 ha gozda, imajo pa tudi še 5 ha v zakup. Za seneno linijo so se odločili, ko so zgradili nov hlev. Na njihovi kmetiji imajo lisasto pasmo in vzredijo do trideset živali na leto. Na njihovi kmetiji se živali pasejo od maja do septembra. Lastnik kmetije nam je povedal, da košnja trave ne poteka pred poldnevom. Ko pokosi, gredo dvakrat na travnik in ob 16. uri obrnejo krmo. Naslednji dan ob 11. uri na rahlo obrnejo, ob 13. uri spravijo skupaj in vozijo na sušilno napravo. Pazijo, da je pri spravi vsa krma enako suha. Kosijo tri- do štirikrat na leto.

Beljakovin je od 15 do 18 %. Travnike dosejajo na tri leta. Pokazali so nam tudi kompostni hlev, ki so ga zasnovali sami, ker jim na njihovi svetovalni službi niso znali svetovati. Sodelujejo tudi na tekmovanju za najboljše seno in so dosegli drugo mesto v Avstriji, na

imajo pa tudi 5 ha pašnikov in živali vozijo na bližnjo planino. Zanimivost te kmetije je, da so molznic celo leto v hlevu. Imajo štiri košnje na leto in gnojijo samo z gnojevko. Krma vsebuje 20 % beljakovin. Krava da na leto od 7500 do 8000 l mleka. V prihodnosti bodo uredili zunanja ležišča za živali. Kmetija ima tudi 4 ha gozda in v bližini žago za lastno uporabo. Na tej kmetiji dosejajo travnike vsako leto, gnojijo pa konec aprila.

Na koncu dneva nas je prišel pozdraviti predsednik združenja **ARGE Heumilch Österreich Karl Neuhofer**, ki nam je predstavil delovanje njihovega združenja in povabil Zavod seneno meso in mleko k sodelovanju, saj meni, da si niso konkurenca, ampak so s sodelovanjem lahko močnejši. Ustanovitelji **Zavoda seneno meso in mleko** vas vabijo, da se vključite v Zavod in tako skupaj promovirate blagovno znamko **SENENO** pod sloganom **Okusno in tradicionalno – to je naše!**

»KLARA OTONIČAR, KGZS

kar so ponosni, in tako je prav.

Na koncu nas je čakal ogled kmetije v Flachau, kjer nas je pričakal **Hannes Oberauer**. So manjša kmetija, ki ima poleg goveda tudi konje za turistično jahanje. Pridelujejo bio seneno mleko na 11 ha travnik,

 DOBROTE
slovenskih kmetij

NAJBOLJŠE JE BLIZU!

WWW.DOBROTESLOVENSKIHKMETIJ.SI

Strokovna srečanja v različnih kmetijskih panogah

S praktičnimi prikazi uporabe postopkov, strojev in tehnologije do več znanja in boljšega pridelka

V okviru izvedbe javnega naročila namenjenega podukrepu Podpora za demonstracijske aktivnosti in ukrepe informiranja v okviru Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 do 2022 bo Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije skupaj s kmetijsko-gozdar-

skimi zavodi Celje, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica in Ptuj izvedla strokovna srečanja v različnih kmetijskih panogah.

Predmet javnega naročila so strokovna srečanja v različnih kmetijskih panogah, in sicer v obliki izvajanja različnih demonstracijskih projektov,

ki so namenjeni praktičnemu prikazu uporabe tehnologij, mehanizacije, postopkov, strojev, praks itn. Srečanja so deljena v dva tematska sklopa, in sicer Sklop A – ZOOTEHNIKA in Sklop B – AGRONOMIJA.

Izobraževanja trajajo osem ur in potrebne so predhodne prijave. Organizirani so tudi brezplačni avtobusni prevozi.

Več informacij lahko najdete na spletni strani vašega najbližjega zavoda ali na spletni strani: <https://www.kgz.si/gospodarjenje/izobrazevanje/program-razvoja-podezelja/strokovna-srečanja-v-razlicnih-kmetijskih-panogah>.

» KLARA OTONIČAR, KGZS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja. Evropa investira v podeželje

Čas izvedbe predavanj: ZOOTEHNIKA

Naslov predavanja	Organizator	Lokacija izvedbe	Datum izvedbe	Kontaktna oseba
Govedoreja	KGZ Ptuj	Slovenska Bistrica, Ložnici pri Makolah, Levanci pri Destrniku	18. 8. 2022 s pričetkom ob 8. uri	Aleš Kirbiš, tel. 02 8055 882, tajnistvo@kgz-ptuj.si
Konjereja	KGZ Ptuj	Dornava, Cirkovce, Slovenska Bistrica	21. 9. 2022 s pričetkom ob 8. ur	Tamara Kekec, tel. 02 7493 612, tajnistvo@kgz-ptuj.si
Praščereja	KGZ Murska Sobota	Murska Sobota, Gerlinci	31. 8. 2022 s pričetkom ob 9. ur	Alen Bolkovič, tel. 051 388 878, alen.bolkovic@kgzs-ms.si
Drobnica	KGZ Celje	Logarska dolina, Solčava, Ljubno ob Savinji	22. 6. 2022 s pričetkom ob 9. uri	Nina Planinc, tel. 030 304 169, nina.planinc@ce.kgz.si
Perutninarstvo	KGZ Ptuj	Ptuj, Ptujsko polje, Slovenske gorice, Juršinci	12. 10. 2022 s pričetkom ob 8. uri	David Roškarič, tel. 02 7290 940, tajnistvo@kgz-ptuj.si
Čebelarstvo	KGZ Murska Sobota	Stanjevci, občina Gornji Petrovci	20. 6. 2022 s pričetkom ob 9. uri	Alen Bolkovič, tel. 051 388 878, alen.bolkovic@kgzs-ms.si
Paša živali na območju pojavljanja velikih zveri	KGZ Ljubljana	Verd, Preserje, Nova vas	15.6.2022 s pričetkom ob 8:00 uri	Anton Zavodnik, tel. 041 310 195, anton.zavodnik@lj.kgz.si
Izvajanje biovarnostnih ukrepov na živinorejskih KMG	KGZ Ptuj	Majšperk, Ptuj, Slovenska Bistrica, Vitomarci	23.9.2022 s pričetkom ob 8:00 uri	Draja Prevalnik, tel. 02 7493 625, tajnistvo@kgz-ptuj.si

Čas izvedbe predavanj: AGRONOMIJA

Naslov predavanja	Organizator	Lokacija izvedbe	Datum izvedbe	Kontaktna oseba
Zelenjadarstvo in zeliščarstvo	KGZ Maribor	Gorišnica, Kamnica, Fram	20.6.2022 s pričetkom ob 8:00 uri	Maja Vodopivec, tel. 041 817 675, maja.vodopivec@kmetijski-zavod.si
Poljedelstvo	KGZ Maribor	Pernica, Lenart v Slovenskih goricah, Tišina	28.7.2022 s pričetkom ob 8:00 uri	Maja Vodopivec, tel. 041 817 675, maja.vodopivec@kmetijski-zavod.si
Vinogradništvo	KGZ Nova Gorica	Vrhpolje, Vipava	14.6.2022 s pričetkom ob 8:30 ur (rezervni termin 21.6.2022)	Srečko Horvat, tel. 05 731 28 53, srecko.horvat@go.kgz.si, Michaela Vidič, tel. 05 335 12 12, michaela.vidic@go.kgz.si
Oljkarstvo	KGZ Nova Gorica	Koper, Šmarje, Marezige	6.9.2022 s pričetkom ob 8:30 uri	Srečko Horvat, tel. 05 731 28 53, srecko.horvat@go.kgz.si, Michaela Vidič, tel. 05 335 12 12, michaela.vidic@go.kgz.si
Hmeljarstvo	KGZ Celje	Braslovče, Gomilsko, Gotovlje	5.8.2022 s pričetkom ob 8:00 uri	Nina Planinc, tel. 030 304 169, nina.planinc@ce.kgz.si
Jagodičevje	KGZ Ljubljana	Podbrezje, Zgornje Gorje	16.6.2022 s pričetkom ob 8:00 uri	Barbara Jugovic, tel. 01 561 26 70, barbara.jugovic@lj.kgz.si

Mladi kmet, ki ga zaradi dražjih gnojil ne boli glava

To je zgodba o mladem kmetu iz Bele krajine, ki ob pomoči družine skrbi za dve kmetiji. Na eni se ukvarjajo s predelavo mesa in mletjem žit, na drugi bodo razvijali turizem.

Uroš Malerič se je po študiju lesarstva leta 2015 odločil, ali naj si poišče službo ali postane poklicni kmet, ki se s kmetijstvom preživlja. »Nisem hotel biti popoldanski kmet, saj delo vidim in bi tudi v podjetju gotovo delal več kot osem ur, za kmetijo pa bi mi zmanjkovalo časa. Ne bi bil zadovoljen, če bi delo opravil samo na pol. Odločil sem se, da bom kmet in na očetovi kmetiji v Črnomlju povečal vzrejo goveda za meso ter se resno lotil tudi pridelave žita,« se spominja.

A ni šlo vse po načrtih. Tik pred začetkom prve večje naložbe je nenadoma umrl stric in mu na Zajčjem Vrhu pri Črnomlju zapustil kmetijo, ki je prej pripadala Uroševemu dedu. Tako so se večji premiki in naložbe začele na tej lokaciji. Kot edinec bo nekoč poddedoval tudi očetovo kmetijo. Obe imata skupaj okoli 16 hektarjev njiv in pašnikov ter 13 hektarjev gozda. Obdelujejo še 14 hektarjev najetih površin.

»Živali z očetove kmetije sem preselil na stričevo kmetijo, kjer so večji pašniki. Na očetovi kmetiji pa sem posejal več vrst žita. Ta kmetija je bila zadnja leta zanemarjena, počasi jo prenavljam, v razvoj vložim toliko denarja, kot ga prinese kmetija. Všeč mi je, da nismo odvisni od banke in odkupovalcev ter da sami postavimo ceno našim pridelkom,« razlaga Uroš Malerič.

Največ prihodkov ustvarijo z živinorejo

Trenutno živinoreja še prinese več prihodkov kot poljedelstvo ter prodaja moke, zdroba in kaše, a želijo prodajo mlevskih izdelkov še povečati. Žita sami meljejo, predelajo in mlevske izdelke prodajo. »Živinoreja in poljedelstvo sta povezana. Za dobro pridelavo

žit potrebujemo kakovosten hlevski gnoj, ki nam ga nudijo živali. Zanje je slama od žita odličen nastilj,« dodaja.

V hlevu imajo 32 glav goveda in sedem konj. Letos dokončujejo preureditev hleva, kar bo stalo okoli 30 tisoč evrov. Iz hleva bo odprt dostop na pašnik, živalim bo omogočeno prosto gibanje. »Živali bodo imele ves čas na voljo seno, mi bomo lažje čistili hlev in prihranili čas za razdeljevanje krme,« pojasnjuje Malerič.

Od žita pridelujejo piro, pšenico, rž, ječmen, oves, ajdo, tritikalo in samo pol hektarja koruze. »Koruzo je treba škropiti proti boleznim in gnojiti, mi pa ne uporabljamo kemije in bi radi pridobili ekološki certifikat. Poleg tega živali raje krmimo s svežo travo ali senom in mlevskimi ostanki iz našega mlina kot s koruzo,« pravi Uroš Malerič.

Ponujajo belo fino, krušno in polnozrnat moke, pšenični in pirin zdrob, ajdovo in ječmenovo kašo, sveže meso, hrenovke in suhe mesnine. Te so prej delali večinoma iz svinjskega mesa, v zadnjem času pa vse več mesnin naredijo iz govejega mesa. Urejajo trgovino na kmetiji, ki bo končana jeseni. Za prodajo, ki je za zdaj še omejena na Belo krajino in Dolenjsko, skrbijo sami.

Pridobili bodo ekološki certifikat

Konec leta načrtuje ekološko preusmeritev kmetije. »Njive gnojimo samo s hlevskim gnojem in ne z umetnimi gnojili. Že zdaj kmetujemo do okolja prijazno, z ekološkim certifikatom bi to radi le še potrdili,« dodaja.

Obdelovalnih površin nimajo namena povečevati, radi bi le združili parcele, ki so razdrobljene. »Če veš, kaj in zakaj delaš, ni težko biti kmet. Imeti moraš voljo in biti delaven,« še pravi Uroš Malerič, ki rad dela tudi z lesom. Njegova skrita želja je, da bi kdaj pa kdaj iz lesa izdelal kak unikaten kos po naročilu. Kak nadstrešek za avtomobil, igralo za otroke, leseno ograjo, visoko gredo ...

Večino naročil dobijo po telefonu in spletu, stalnim kupcem gredo na roko tudi s tem, da jim izdelke vsakih štirinajst dni pripeljejo na dom. »Pri prodaji vidim največ rezerve, kupcem lahko tudi po pošti pošljemo naše izdelke,« meni.

Krožno gospodarjenje z viri je velika prednost

Na kmetiji krožno gospodarijo z viri in to se 32-letnemu gospodarju zdi velika prednost. »Sploh letos, ko vhodni stroški v kmetijstvu močno rastejo. Najboljše gnojilo za žita je dober hlevski gnoj, ki nastaja v hlevu, potem pa še leto dni zori, preden ga raztrosimo na njive. Za hlevski gnoj potrebujemo slamo, ki ostane po žetvi. Tako nič ne gre v nič. Veliko kmetov so udarile višje cene gnojila, sam jih nisem občutil, saj uporabljamo samo naš hlevski gnoj. Pozna se, da je tudi dizel dražji, a zaradi tega ne bom dvignil cene moke, zdroba in kaše. V začetku leta smo za pet odstotkov zvišali ceno mesa, a to je bilo

prvič po desetih letih. Novih sprememb cen ne načrtujem,« zagotavlja.

Letos so se podražili tudi kmetijski stroji, k sreči so jih Maleričevi kupili že lani. Nabavili so trosilnik gnoja, mulčer za vinograd in sadovnjak, poljedelski mulčer in česala za travnik ter žita, ki jih uporabljajo za mehansko zatiranje plevela in poravnavanje krtnj.

Družinska ljubezen do konj se nadaljuje. »Nekaj mladih konj bomo izšolali za terensko jahanje, ki ga bomo ponudili gostom, ko se bomo začeli ukvarjati s turizmom na kmetiji. Ponujali bi prenočitve z zajtrkom iz lokalnih sestavin,« pojasnjuje Uroš Malerič.

Razmišljajo tudi o glampingu

V turizmu vidijo nov vir prihodkov, pa tudi dober kanal za prodajo mesnin in vina. Vinogradništvo sicer ni Uroševa strast, ohranja ga v spomin na dedka in zato, ker v njihovih krajih ni turizma brez negovanega vinograda z zidanico na sredini, ki jo želijo oddajati v najem. Možnosti so tudi za še več prenočitvenih zmogljivosti. »Na stričevi kmetiji je velika kmečka hiša, ki je za mojo družino prevelika, tako da bi v njej lahko uredili nekaj apartmajev za oddajanje. Razmišljam tudi, da bi postavili nekaj hišk za glamping,« razkriva Uroš Malerič.

»PETRA ŠUBIC, FINANCE
(PROJEKT AGROBIZNIS)

Trendi v semenarstvu in energetska oskrba kmetijstva

Ključni temi prve razvojne konference slovenskega kmetijstva, ki jo je organiziral časnik Finance 26. maja, sta bili semena in energija.

Katere sorte in hibridi žit nastajajo po svetu, nam je razložil Primož Titan iz podjetja RGA ter predstavil, kako napredujejo pri razvoju pšenice trajnice in pri ustvarjanju pšenice, ki bi z boljšim črpanjem dušika tudi boljše uspevala. Titan je med drugim predlagal, da bi po zgledu tujine tudi v Sloveniji morali razmisliti o povezovanju kmetov za semensko proizvodnjo.

Slišali smo tudi dr. Vladimirja Mikliča, kako nove sorte poljščin razvijajo na Inštitutu za poljščine in zelenjavo Novi Sad. Od tam prihaja vsaka sedma sončnica, ki jo gojijo na svetu. Ta inštitut je v osemdesetih letih ustvaril 1.400 sort in hibridov več kot petdesetih rastlinskih vrst, katere gojijo v več kot tridesetih državah, tudi v Ukrajini, Rusiji, Indiji, Kanadi, Argentini, Iranu, Turčiji, na Kitajskem ...

Okrogla miza

Z biotehnologinjo s Kmetijskega inštituta Slovenije dr. Barbaro Pipan, direktorjem podjetja RWA Simonom Grmovškom in Joži Cvelbar z direktorata za kmetijstvo na kmetijskem ministrstvu pa smo na okrogli mizi nakazali pot in ukrepe, s katerimi bi prebudili semenarstvo v Sloveniji. Pogovor je povezoval dr. Blaž Germšek, predstojnik Infrastrukturnega centra Jabolje, ki sodi pod Kmetijski inštitut Slovenije.

Dejan Pristovnik, svetovalec področja in koordinator skupine specializiranih svetovalcev za podporo kmetovalcem iz NLB, je povedal, da v njihovi banki ocenjujejo, da bo slovensko kmetijstvo v prihodnjih treh do štirih letih potrebovalo od 450 do 480 milijonov evrov posojil za financiranje svojih investicijskih pro-

jektov. Spomnil je, da njihova banka mladim prevzemnikom kmetij ponuja daljši moratorij na odplačevanje posojila.

Tjaša Perković, vodja sektorja za finančne spodbude pri Slovenskem regionalno-razvojnem skladu, je napovedala, da bo njihov sklad junija objavil nova razpisa za kmetijstvo: na enem bodo ponujali posojilo za nakup kmetijskih in gozdnih zemljišč. Kateri razpisi so že odprti, pa lahko preverite na www.srrs.si.

Predstojnik Infrastrukturnega centra Jabolje dr. Blaž Germšek je na okrogli mizi, h kateri je povabil poznavalce semenarstva, opozoril na več vidikov, o katerih bi morali spregovoriti tudi odločevalci. Med drugim je opozoril na pomen financiranja novih sort, sprožil vprašanje subvencij za kmete žlahtnitelje in kot izziv skupaj z gosti omenil dva svetova: v enem je klasično in v drugem ekološko semenarstvo.

Energetika v kmetijstvu

V drugem delu, ki je bil posvečen energetiki v kmetijstvu – tako porabi energije kot

kmetijskih virih za energente – je spregovoril mag. Tomaž Poje z oddelka za kmetijsko tehniko in energetiko na Kmetijskem inštitutu Slovenije. Udeležence konference je seznanil z zanimivimi aktualnimi kazalniki in trendi pri porabi energije v slovenskem in evropskem kmetijstvu. Predstavil pa je tudi priložnosti, ki jih kmetijska panoga lahko ponudi s področja obnovljivih virov, ter nanizal nekaj predlogov za zmanjšanje porabe energije v kmetijstvu.

Prisluhnili smo tudi okrogli mizi o izzivih in priložnostih pri fotovoltaiki in agrovoltaiki

jo pogoje za postavitve sončnih elektrarn tudi na kmetijskem zemljišču ter tako omogočijo dvojno izrabo prostora oziroma sobivanje med pridobivanjem hrane in energije. Pri tem je Miran Kavrečič predstavil pilotni projekt, s katerim želijo skupaj s partnerji iz tujine preveriti, katere kulture bi bile najbolj primerne za sobivanje s sončnimi paneli. Poskusno agrovoltaično leseno konstrukcijo nameravajo v okviru tega projekta postaviti prav na posestvu Kmetijskega inštituta v Jaboljah.

Spoznali smo tudi več dobrih energetskih praks, kot so

v kmetijstvu, ki jo je povezoval urednik portala Financ o okolju in energiji Borut Hočevar. Njegovi sogovorniki so bili Boštjan Turinek, direktor sektorja za obratovanje in razvoj v Elektru Celje, Miran Kavrečič, vodja oddelka splošne analitike v HSE, in Borut Bizjak, direktor proizvodnje energije v Petrolu.

Pozvali so odločevalce v vladi, naj naposled le doreče-

energetska kmetija iz Bašlja pri Preddvoru, samooskrbna vas Zavrata in uspešno sodelovanje Kmetijske zadruga Sloga s kmetijami in enim od slovenskih energetskih podjetij pri postavljanju novih sončnih elektrarn.

»PETRA ŠUBIC, FINANCE

Članek o prvi razvojni konferenci slovenskega kmetijstva objavljamo v okviru sodelovanja KGZS pri projektu Agrobiznis.

Sejem AGRA, tradicionalno svež že šestdesetič!

Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA bo od 20. do 25. avgusta v Gornji Radgoni s številnimi razstavljalci in obiskovalci praznoval svoj 60. jubilej v sijaju najboljših sejmskih let. Navduševal bo z vrhunsko tehniko, mehanizacijo, opremo in sredstvi za kmetijstvo, gozdarstvo, vinarstvo in živilstvo. S strokovnimi razstavami živali bo predstavil vrhunske rejske dosežke in z najboljšimi sonaravnimi praksami vabil v bujne sejmske vrtove. Povezoval bo s strokovnimi in stanovskimi srečanji ter nazdravil jubileju z najboljšimi kmetijskimi pridelki, hrano in vini.

Vrhunski domači in tuji razstavljalci bodo ponujali inovativne digitalne rešitve, najnovejšo tehnologijo in vodilne svetovne blagovne znamke kmetijske ter gozdarske mehanizacije in opreme. Na voljo bodo semena, sadike, sredstva za prehrano in varstvo rastlin, embalaža, oprema za živilsko-predelovalno industrijo in gastronomijo. Predstavljeni bodo odlični pridelki in prehranski izdelki slovenske živilsko-predelovalne industrije in dopolnilne dejavnosti kmetij. Vinska hala bo ponujala odlična vina ter vinarstvo in vinarsko opremo. Bogat bo program kmetijskih gradenj ter opreme za urejanje vrtov in okolice bivališč.

Država partnerica sejma AGRA bo Japonska. S sodelujočimi podjetji bo predstavila prodorne sisteme avtomatizacije v kmetijstvu, napredne stroje in opremo za kmetijstvo ter vrtnarstvo, nove tehnologije za ribogojstvo in japonske prehranske izdelke, začimbe ter pijače.

Sejem bodo sooblikovale vodilne vladne, strokovne in stanovske organizacije, na čelu z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS. Pester strokovni in stanovski program dogajanja pripravljata Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. Zadrúžna zveza bo na sejmu obeležila 150. obletnico zadrúžništva na Slovenskem. GZS Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij bo predstavila najvidnejša živilska podjetja Slovenije, slovensko sad-

je in odlične pekovske izdelke. Čebelarstva zveza Slovenije se bo predstavila z medenim paviljonom in najnovejšo 3D make-to kranjske čebele ...

Najboljše tradicije in nove prakse bodo oživljale strokovne predstavitve govedoreje, konjereje, drobnice ter razstava avtohtonih pasem domačih ži-

vali s ponudbo izdelkov kmetij. Maneža bo vsak dan prizorišče atraktivnih revij.

S praktičnimi nasveti bodo postregli praznično urejeni osrednji sejmski vrt Biotehniške šole Rakičan, poligon Zeleni dragulji narave, Permakulturni center Pomurskega sejma z vzorčnim čebelnjakom, gozdno parkovni nasad ter nasad starih sort jablan in trt, razširjenih v Sloveniji.

Sejem bodo spremljali številni strokovni posveti, predavanja in okrogle mize na aktualne tematike.

Vsebinski poudarki bodo na evropskem letu mladih in mednarodnem letu ribištva ter ribogojstva. V kmetijstvo prihodnosti bodo vabile inovacije in digi-

talizacija. Pot k zmanjševanju posledic podnebnih sprememb, k ohranjanju biotske raznovrstnosti in čistih vodnih virov bosta kazala ekološko kmetijstvo in hrana iz naše bližine. K večanju prehranske varnosti bo sejem pozival s krepitvijo podeljela, k večji samooskrbnosti z dobrim gospodarjenjem z gozdom in lesom.

Spremljevalni in družabni program bodo zaznamovali sekaško tekmovanje lastnikov gozdov, tekmovanje v plesanju polke, prikaz vodenja teličkov, ki jih bodo vodili najmlajši rejci, srečanje starodobnih traktorjev Steyr in številna druga stanovska srečanja.

Vljudno vabljeni k sodelovanju in praznovanju!

www.sejem-agra.si

Najboljše je blizu

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije bo tudi letos zelo dejavno sodelovala na sejmu in pripomogla k bogati ponudbi strokovnega programa. Poleg tradicionalne predstavitve našega dela celotnega zborničnega sistema bodo dejavnosti zbornice na sejmu potekale pod sloganom **Najboljše je blizu**, saj želimo poudariti pomen lokalno pridelane hrane in naš prispevek k dvigu samooskrbe.

Sicer pa bo tudi letos podeljeno kar nekaj priznanj (kmetijam v akciji S kmetije za vas, govedorejcem in prašičerejcem), pripravili pa bomo tudi nekaj predavanj. Med drugim pripravljamo posvet o namakanju, predstavili bomo rezultate projekta EIP Ekopakt, novost bo tudi možnost poslovnega svetovanja kmetijam s programom Farm Manager, hkrati pa boste iz prve roke lahko izvedeli, katere so dobre prakse naravi prijaznega kmetijstva v območjih Nature 2000.

Bolj podroben program na sejmu Agra bomo predstavili v naslednji številki Zelene dežele in na spletni strani www.kgzs.si/agra.

Na MOS, kjer je vse na enem mestu!

Na Celjsko sejmišče se med 14. in 18. septembrom vrača sejem vseh sejmov – MOS. Osrednja poslovno-sejemska prireditev prinaša posodobljeno podobo petih osrednjih segmentov: MOS DOM, MOS TURIZEM, MOS TEHNIKA ENERGETIKA, MOS B-DIGGIT in MOS PLUS.

MOS kot eden izmed najmočnejših prodajnih in predstavitvenih kanalov je stičišče inovativnih podjetij, državnih inštitucij, nevladnih organizacij in kupcev, ki vsako leto spodbudi nakupe in nove poslovne dogovore.

Tradicionalnih pet segmentov smo letos posodobili in dopolnili za še bolj učinkovito sejmsko izkušnjo. MOS DOM ponuja vse na enem mestu za gradnjo in obnovo doma, MOS TURIZEM pomaga obiskovalcem odkriti, kam naslednjič odpotovati in kam po izvrstna

kulinarična doživetja, MOS TEHNIKA ENERGETIKA odpira nove priložnosti za predstavitev podjetij s področja profesionalnih energetskih rešitev, MOS B-DIGGIT pokriva področje inovativnih digitalnih rešitev, MOS PLUS ohranja tradicionalno sejmsko no-

Število prostih mest je omejeno, zato pohitite s prijavi, saj je zanimanja veliko!
Rok za prijavo je 15. avgust.

stalgiyo z izdelki široke potrošnje in razstavnim programom eMobilnosti.

Samo za člane KGZS smo, že tradicionalno, pripravili posebno ponudbo. Ponudba vključuje prijavnino, vpis v katalog, šest kvadratnih metrov neopremljenega razstavnega prostora in lesono stojnico.

Cena najema razstavnega prostora za vseh 5 dni sejma je samo 390 evrov (brez DDV).

Cena ne vključuje električnega priključka, kar pomeni, da je treba električni priključek dodatno naročiti. Za zmanjšanje stroškov bo organizator razdelil stroške enega priključka na tri ali štiri razstavljalce, ki bodo imeli stojnice postavljene skupaj. Cene dodatnih naročil lahko dobite na sejmu ali pa pri nas.

Stojnice bodo v prenovlje-

ni sejmski dvorani C, kjer se predstavlja program prehrane, gostinske opreme in turizma.

Dodatne informacije in prijavnico lahko dobite na naši spletni strani www.kgzs.si/mos ali pa vam jo pošljemo po elektronski pošti. Poleg ustrezne prijave sta pogoja za sodelovanje na sejmu tudi članstvo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije s poravnanimi vsemi obveznostmi in urejena ustrežna dokumentacija za prodajo. **Prijavnico pošljite organizatorju (Celjski sejem), s katerim boste uredili vse ostale podrobnosti.**

Vabimo vas torej, da se pod okriljem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije predstavite obiskovalcem sejma MOS v Celju!

Poskrbite za pravočasno prijavo in si zagotovite nižje cene razstavnih prostorov!

54. MOS

Celjski sejem

www.ce-sejem.si

CELJSKI SEJEM, 14.–18. september 2022

Ponudba za sodelovanje na sejmu Narava zdravje 2022

Tudi letos vam Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z organizatorjem sejma Gospodarskim razstaviščem ponuja možnost cenejšega nastopa na sejmu Narava zdravje, ki bo letos **od 9. do 11. septembra** na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Vzporedno bo potekal tudi 15. Otroški bazar, ki je največja izobraževalno-zabavna družinska prireditev. Z eno vstopnico bo mogoče obiskati oba sejma hkrati.

Po zagotovilih organizatorja sejmsko dogajanje načrtujejo varno in odgovorno v skladu z vsemi navodili pristojnih inštitucij Vlade RS.

Letos vam ponujamo razstavni prostor, ki vključuje:

- razstavni prostor 9 kvadratnih metrov (predvidoma 3

- x 3 m),
- talno oblogo Heuga,
- steno v ozadju,
- visoki pult 2 kvadratna metra (2 x 1 m),
- stol,
- souporabo skupnega električnega priključka,
- prijavnino,
- vpis v katalog (ob pravočasni prijavi),
- ekološko takso.

Letos je možna prijava **le za ves čas sejma (3 dni)!**

Cena: **390 evrov + DDV** za

3 dni.

Cena ne vključuje priključka za nočni tok in morebitnega namena hladilne vitrine ali kakšne druge dodatne opreme, si pa lahko prostor opremito po svoje. Razstavljaivec je dolžan plačati 100 odstotkov cene prijave, če prijavo odpove manj kot 15 dni pred sejmom.

Rok za prijavo: 20. junij 2022 (možne so samo pisne prijave!).

Prosimo, da izpolnjeno prijavnico pošljete pravočasno, ker bomo le tako lahko zagotovili to ceno in vaš zapis v katalog! Poleg ustrezne prijave sta pogo-

ja za sodelovanje na sejmu tudi članstvo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije s poravnanimi vsemi obveznostmi in urejena ustreznost dokumentacija za prodajo.

Vabimo vas torej, da se pod okriljem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije predstavite približno 35.000 obiskovalcem sejma Narava zdravje!

Več o sejmu lahko preberete na spletni strani organizatorja www.narava-zdravje.si, dodatne informacije glede sodelovanja lahko dobite na naši spletni strani www.kgzs.si/narava-zdravje.

ZDRAVO
Z NARAVO!

52. SEJEM NARAVA-ZDRAVJE

9.-11.
SEPTEMBER 2022

www.narava-zdravje.si

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE

Že 33. Dobrote slovenskih kmetij

Po času prepovedi javnih prireditev je festival ponovno zaživel v vsej svoji povezovalni toplini – od ljudi za ljudi.

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije **Roman Žveglič** se je udeležil slavnostnega odprtja triintridesetega festivala Dobrote slovenskih kmetij na Ptuju. Na dvorišču Minoritskega samostana je svoje pridelke in izdelke kupcem letos ponujalo okoli trideset kmetij, v samostanu si je bilo možno ogledati kulinarčno razstavo. Tokrat so bila posebej izpostavljena olja s poudarkom na oljčnem olju.

V svojem nagovoru je predsednik zbornice čestital vsem, ki so v teh letih gradili blagovno znamko Dobrote slovenskih kmetij in poudaril njen pomen za razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. »Festival dokazuje, da imamo v Sloveniji še veliko pridnih rok. Časi se seveda spreminjajo in tudi kmetijstvo mora temu slediti. V ta namen je bil vzpostavljen portal Dobrote slovenskih kmetij, ki s pomočjo sodobnosti približuje potrošniku pristnost. Z rusko invazijo so se sprožili številni pogovori o varnosti, hrani in samooskrbi. Ni dovolj, da se le pogovarjamo, potrebno je narediti korak naprej. Kriza je običajno primeren trenutek za nove, bolj drzne odločitve.

Slovenski kmetje temu sledimo. Znamo in pripravljani smo delati, a prihajajoče prehranske krize nismo pripravljani prenesti na lastna pleča. Kmet mora biti tudi ustrezno plačan,« je povedal Žveglič.

Na triintridesetem festivalu Dobrote slovenskih kmetij smo podelili 477 zlatih, 240 srebrnih in 145 bronastih priznanj senzoričnega ocenjevanja izdelkov. V ocenjevanje smo prejeli kar 987 izdelkov slovenskih kmetij.

Da so Dobrote slovenskih kmetij jamstvo kakovosti hrane, je na odprtju dogodka poudaril direktor KGZS Zavoda Ptuj

kar 987 dobrot. Prvič doslej so med kategorije dodali ribje izdelke,« je povedal predsednik organizacijskega odbora festivala **Peter Pribožič** in poudaril, da to kaže na izjemno kakovosti proizvodov kmetij, ki predstavljajo priložnost za razvoj kmetij, še posebej na območjih s težjimi pogoji pridelave. V soboto in nedeljo so na Ptuju potekala podeljevanja priznanj za nagrajene izdelke.

Letošnji festival je bil namenjen predstavitvi olj. Pridelava oljaric in izdelava olja je priložnost za kmetije in še posebej zdaj, ko olja na svetovnem trgu primanjkuje, je pomembno, da se s tem ukvarjamo tudi na slovenskih kmetijah.

Preskus dobrot

Poleg uradnega dela so lahko obiskovalci festivala doživeli marsikaj zanimivega v sklopu spremljevalnega dogajanja.

Tako so se na prvi dan dogodka s kulinarčnimi dobrotami predstavile ekipe Zborničnega urada v Ljubljani in zavodov KGZS.

Jedilnik je obsegal najboljšo bučno juho s praženimi bučnicami in bučnim oljem, ki sta jo skuhalo in z njo navduševali Klara in Tatjana s sedeža

KGZS v Ljubljani. Ekipe svetovalcev KGZS Zavoda Novo mesto se je lotila priprave jedi s poudarkom na lanenem olju. Pripravljali so pomladno ajdovo solato s šparglji in jagodami, sirov namaz s lanenim oljem in drobnjakom ter lanen kruh s semeni. Očarljivo lepo in okusno! Svetovalci KGZS Zavoda Maribor so pripravljali v Sloveniji gospodarsko najpomembnejšo postrv šarenko z ajdovim zdrobom, šparglji in jagodami. Zelo elegantno in nepozabno! In za konec navdušili svetovalci KGZS Zavoda Celje s desertom, sladoledno štajersko kupo s karameliziranimi bučnicami in bučnim oljem. Ledeno sveže in navdihujoče dobro!

»ALEKSANDRA TRUPEJ IN TATJANA VRBOŠEK, KGZS

Borza Zelene verige

Pridelovalci hrane, ki želite svojo hrano prodati javnim šolskim zavodom in slovenskemu gostinstvu ter turizmu, pridružite se nam na borzi Zelene verige – borzi ponudbe in povpraševanja po lokalno pridelani hrani.

Namen tega projekta je vzpostavitev rednih borz lokalnih živil, kjer se bodo dvakrat letno srečali, izmenjali podatke o ponudbi in povpraševanju ter sklepali dogovore pridelovalci in njihove zadrage ter predelovalci lokalnih kmetijskih pridelkov kot ponudniki in na drugi strani predstavniki javnih zavodov – šol, vrtcev in turizma ter gostinstva kot povpraševalci po lokalno pridelani in predelani hrani.

Takšno osebno srečanje je najboljša osnova za sklepanje dogovorov. Zato vabimo pridelovalce, njihove organizacije pridelovalcev in zadrage, da

v Ljubljani, Zadržno zvezo Slovenije in Zvezo podeželske mladine Slovenije organizirali predavanja, predstavitev tudi za pridelovalce hrane in predstavnike gostinstva in turizma, ki pa jih bomo objavili naknadno.

Vsem obiskovalcem borze Zelene verige bomo zagotovili tudi brezplačna vabila za ogled sejemskega dvojčka Narava zdravje in Otroški bazar, ki potekata sočasno z borzo, vendar v drugih dvoranah Gospodarskega razstavišča.

Kaj je zelena veriga?

Kratko nabavno verigo lahko imenujemo tudi zelena veri-

ZELENE VERIGE

vilic potrebuje kar najmanj časa oziroma kilometrov. Jasne opredelitve, kaj pomeni »lokalno«, ni – lahko je le nekaj kilometrov (kraj, občina), lahko tudi 50 km (regija), ob dejstvu, da je Slovenija majhna država, je okvir lahko tudi cela Slovenija.

Zelena nabavna veriga pomembno vpliva na kakovost obroka. To vpliva na zdravje potrošnikov, v gostinstvu in turizmu pa tudi na povečanje dodatne vrednosti. Najpomembnejše pa je, da zelena veriga povečuje dodano vrednost v kmetijstvu – pri lokalnem pridelovalcu in rejcu. Hkrati zelena nabavna veriga bistveno zmanj-

šuje potrebo po skladiščenju, ogljični odtis, zmanjšujejo se tudi presežki v pridelavi hrane ter odpadna in zavržena hrana. Zelene nabavne verige tako posredno spodbujajo lokalne ponudnike hrane k povečevanju samooskrbe, k trajnostni uporabi kmetijskih zemljišč in vode ter povečanju biotske raznovrstnosti, k ohranjanju delovnih mest na podeželju in s tem poseljenega ter urejenega podeželja in omogočajo večjo prehransko varnost ter skladnejši regionalni razvoj.

Za več informacij nam pišite na zelene.verige@gr-sejem.si ali pokličite na telefon 01 300 2600.

Čas borze: petek, 9. september 2022, ob 13. uri na Gospodarskem razstavišču.

Rok prijave: 1. julij 2022.

Udeležba je za pridelovalce hrane brezplačna, predhodna prijava je obvezna.

Prijavnico lahko izrežete iz časopisa ali pa jo poiščete na <https://www.narava-zdravje.si/zelene-verige>.

se nam pridružite na prvi borzi Zelene verige, ki bo potekala 9. septembra med 13. in 15. uro, z možnostjo podaljšanja. Za udeležence je udeležba brezplačna, potrebno pa se je v naprej prijaviti za sodelovanje.

Predstavnike gostinstva in turizma vabimo ločeno, skupaj s partnerji projekta (med njimi je tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije), Zavod za šolstvo Republike Slovenije pa vabi na borzo predstavnike šolskih zavodov, odgovornih za prehrano v šolah in vrtcih, ki jim ob borzi organizira tudi izobraževanje. Prav tako bomo skupaj z zavodom Good place, Biotehniško fakulteto Univerze

ga. Kratka je sinonim za zeleno, trajnostno – torej govorimo o sezonski hrani, ki je trajnostno pridelana, predelana, distribuirana in porabljena v lokalnem okolju, zaradi česar od njive do

- Ponudnik lokalno pridelane hrane, ki se prijavi in udeleži borze, prejme:
- Mizo (140 x 60 cm) in dva stola za razstavo dela vaše ponudbe ter izvedbo sestankov.
 - Na mizi napis z vašim polnim nazivom.
 - Vpis v katalog ponudbe, skladno z vašimi navedbami iz prijave.
 - Mreženje/dogovarjanje s povabljenimi kupci (Zavod Republike Slovenije za šolstvo bo povabil vse osnovne šole, drugi partnerji predstavnike gostinstva in turizma).
 - Brezplačno parkiranje za eno vozilo (skladno z navodili za dostop in parkiranje).
 - Možnost brezplačnega obiska predavanj, predstavitev, ki bodo potekale pred borzo. Možnost brezplačnega ogleda sejmov Narava zdravje in Otroški bazar, ki potekajo na GR-ju istočasno.

RRA LUR

Republika Slovenija
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

PRIJAVA NA BORZO ZELENE VERIGE NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU, 9. september
ROK PRIJAVE: 1.7. 2022

a.) PODATKI O PONUDNIKU LOKALNO PRIDELANE HRANE

Polni naziv ponudnika lokalno pridelane hrane (ime in priimek ali naziv zadruga oz. podjetja):

Naslov (ulica, hišna številka, poštna številka in kraj):

Kontaktna oseba:

Telefon kontaktne osebe:

Elektronski naslov:

Navedba spletne strani, če jo imate: _____

Potrebujem električni priključek, ki ga bom uporabil za priročni mini hladilnik, slednjega zagotovite sami:

DA (prosimo obkrožiti le če dejansko potrebujete električni priključek)

b.) PODATKI – OCENA PONUDBE PONUDNIKA LOKALNO PRIDELANE HRANE

(celotna ponudba , ki jo želi prodati in ne samo tista, ki bo predstavljena na borzi v živo)
izpolni ponudnik

Ponujen lokalni produkt	Okvirna letna količina	Oznaka posebne kakovosti (certifikat)*	Okviren termin, ko je produkt na voljo	Možna degustacija na borzi (da ali ne)

(če ni dovolj prostora prosimo priložite dodaten list z zgornjimi podatki) Podatki bodo objavljeni v katalogu ponudbe, ki ga bodo prejeli na borzi prisotni povpraševalci po lokalno pridelani hrani.

* Navedi če in če katerega od znakov kakovosti nosi pridelek/proizvod (npr. ekološki)

Udeleženec borze Zelene verige se obvezuje, da bo na borzi ponujal in sklepal dogovore zgolj za **lastne lokalno pridelane pridelke oz. proizvode**, katerih surovine so lokalno pridelane in predelane oziroma lokalne pridelke oziroma proizvode pridelane oziroma predelane s strani članov zadruga ali članov organizacije proizvajalcev .

Izjava o varstvu osebnih podatkov:

Podpisani soglašam, da osebne podatke iz te prijavnice na borzo Gospodarsko razstavišče d.o.o. lahko uporabi in obdeluje za organizacijo te borze, katalog ponudbe in za povabilo na naslednjo borzo. Pridržujem si pravico do preklica hrambe podatkov oz. do zahteve vpogleda v podatke, ki se hranijo o meni.

Izpolnjeno in podpisano ter skenirano ali razločno poslikano prijavo pošljite **do 01. 07. 2022** po elektronski pošti na naslov: **zelene.verige@gr-sejem.si** ali po pošti na naslov: GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE d.o.o., Dunajska cesta 18, 1000 Ljubljana, s pripisom za **ZELENE VERIGE**

Podpis ponudnika lokalno pridelane hrane :

Datum podpisa:

Paradižnik lahko pridelamo ekološko tudi na prostem

Paradižnik je kralj med vrtninami, kralji pa so od nekdaj bili zelo nežni, zahtevni in občutljivi. Tak je tudi paradižnik. Pa vendar lahko z nekaj ukrepi naredimo veliko, da bo vsaj nekaj pridelka prav vsako leto.

Rastlinjak je zagotovo najbolj zanesljivo sredstvo, ki prepreči, da bi se listi ob vsakih padavinah omočili. Šele moker list omogoča glivicam razvoj in okužbo rastlin. A je tudi v rastlinjaku potrebno spoštovati osnovne zahteve preventive, to sta zmerno gnojenje in kolobar. Začnite kolobariti takoj, ko ga postavite. Polovico rastlinjaka naj imajo razhudniki, drugo polovico pa druge vrtnine, saj jih je veliko. Tudi pozimi naj bo rastlinjak poln, pa ne samo solate. Vsaj polovico, kjer so rasli razhudniki, zasejte z belo gorjušico, morda z dodatkom meliorativne redkve. Seveda, če v kolobarju nimate drugih križnic. V tem primeru uporabite mešanico vsaj petih rastlin, poleg bele gorjušice morda še grašico, sončnice, facelijo in ajdo.

Tržne pridelave plodovk v rastlinjaku ni brez uporabe koristnih žuželk – predatorjev. Zato vsi ekološki pridelovalci plodovk sploh ne razmišljajte drugače.

Kaj pa na prostem?

Kolobar in gnojenje, pri katerem ne pretiravamo, sta osnovni pogoj za zdrave rastline. Paradižnik raste na prvi, nič pa ne bo narobe, če ga sadimo na drugo poljino. V tem primeru dodamo polovični odmerek kupljenih organskih gnojil ali pa 6 do 8 l komposta/m².

Pomemben je tudi izbor sort, saj se močno razlikujejo glede odpornosti na pomembne bolezni. Žal je volovsko srce med najbolj občutljivimi. Prav tako so zelo občutljivi pelati. Zato v tržni pridelavi za pridelavo na prostem svetujem samo hibride.

Sadimo samo kakovostne sadike. Ta je visoka do 25 cm, krepka, predvsem z dobro razvitim koreninskim sistemom. Na prosto presajamo šele, ko se zemlja ogreje nad 15 °C. Za poznojesenski pridelek svetujem, da se paradižnik ponovno sadi še enkrat konec junija. Sadike si lahko vzgojite tudi iz prvih zalistnikov.

Ne smemo pozabiti na odstranjevanje zalistnikov, ki rastlini jemljejo hranila, s tem pa je nižja tudi njihova odpornost. Šele ko se plodovi pričnejo barvati, odstranimo tudi liste pod njimi. Tako dosežemo zračnost nasada. Liste in zalistnike odstranjujemo sredi dneva, ko je najbolj vroče, nikoli pa zjutraj v rosi.

BIODINAMIČNO KMETOVANJE

Skrivnosti narave in kmetovanja v biodinamični metodi

Ali je človek lahko pametnejši s trenutnim načinom kmetovanja od sil življenja, ki prihajajo iz kozmosa? Ne. Ali se lahko kot najvišje razvito bitje na Zemlji s štirimi telesi: snov, eter, astralnost in duh zoperstavi trendu umetne inteligence, pesticidom, GSO-jem, umetnim gnojilom? Da, lahko.

Temeljni zakon reda na Zemlji je njeno kroženje okoli Sonca, spomladansko in jesensko enakonočje ter poletni in zimski sončni obrat. Poletnemu sončnemu obratu se ravnokar približujemo. Z drugimi besedami, izdihovanje Zemlje se bo prevesilo v vdihovanje Zemlje. V jeziku kmetovanja vznik in rast prehajata v pridelek, odzemanje rastlinskih hranil prehaja v dodajanje hranil (kompostiran hlevski gnoj).

Se zavedamo, da vse prehude posege v naravo že plačujemo? Da. Morda je to toča, »podnebne spremembe« z zabrisovanjem letnih časov in z neenakomerno razporeditvijo padavin.

Čakamo na vaš klic, odziv, da bi se radi začeli učiti praktičnih veščin biološko dinamične metode kmetovanja.

» MAJA KLEMEN COKAN, KGZS-ZAVOD CELJE

Če je le možno, naj v bližini paradižnika, tudi rastlinjaka, ne raste krompir. Vedno najprej oberemo paradižnik, odstranimo zalistnike, liste, šele potem gremo v nasad krompirja.

Varstvo: na razpolago je nekaj v ekološki pridelavi dovoljenih pripravkov. A svetujem, da predvsem poskrbite za preventivo, da do težav sploh ne pride. V ekološki pridelavi so dovoljeni bakreni pripravki, tudi bakrena listna gnojila. Tudi soda bikarbona se lahko uporablja za varstvo rastlin. Med domačimi pripravki so to kamilični čaj, timijanov čaj, predvsem rmanov čaj ...

Svetujem pa redno uporabo pripravkov za krepitev rastlin, kot so izvlečki alg, aminokislin in rastlinskih izvlečkov. Začnemo že pred presajanjem sadik, ki jih zalijemo s pripravki, ki vsebujejo morske alge. V primeru preozkega kolobarja (pa tudi sicer) jim dodajte še pripravke, ki vsebujejo glivo *Clonostachys rosea* (*Gliocladium catenulatum*) ali bakterijo *Bacillus amyloliquefaciens*. Tako bodo rastline bolj ukoreninjene. Med domačimi jih deloma nadomeščajo pripravki iz ognjiča ali regrata. Tudi gabezov pripravek krepi rastline in dviguje njihovo odpornost.

Zapomnite pa si, preventiva je vedno koristnejša od kurative. Če se rastline na svojem rastišču dobro počutijo, so primerno prehranjene, bo tudi možnost za bolezni manj.

» MIŠA PUŠENJAK, KGZS – ZAVOD MARIBOR

NAGRADNA KRIŽANKA

	AVTOR: MARKO BOKALIČ	ŠAHOVSKA FIGURA	NAŠA POKRAJINA	GOVORILNE IMAJO UČITELJI ZA POGOVORE S STARŠI	HRUST-LJAVI KOSMIČI ZA HITER ZAJTRK	POVSEM NENA-DARJEN ČLOVEK	SOSEDI ČRKE U	VREDNOST, IZRAŽENA V DENARJU
	POKOJNI SL. SLIKAR, NOVINAR IN BOKSAR (MARJAN)							
	DROBNE TEMNE ROZINE BREZ PEŠK							
	ZAPOR						DUŠIK	
							MESTO V ZASAVJU	
	PODREDNI VEZNIK ZLATAN IBRAHIMOVIC				IGRALKA MINNELLI STORKLJI PODOBNA PTICA			
	LEVI PRITOK DRAVE V AVŠTRIJ, MÖLL	KORALNI OTOK	NASLOVNI JUNAK RIMSKEGA EPA	STANOVANJSKI PROSTOR	MAJHNA PTICA			
GLASBENI MOJSTER					TELEVIZIJA		NEKDANJI TURŠKI OBLASTNIK	
VEČERNA PRIREDITEV Z ETNO GLASBO IN OBIČAJI							PLENITEV DIVJADI	
FRANCOŠKI VOZNIK RALLYJA (SEBAS-TIEN)					GRADBENO, VOZNIŠKO, OBRATNO ? "POKRITA" CRKA		ALBERT EINSTEIN	
DUHOVNIK, KI JE ODKUPIL VRH TRIGLAVA (JAKOB)					PSEVDOŽITO (KER SODI MED DRESNOVKE) ZA NARODNE JEDI		LOVSKA DRUŽINA	
							PROSTI, MARATONSKI, SMUCARSKI ?	

Geslo križanke pošljite do 15. julija na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA.

Med praviimi odgovori bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si, seveda s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA in vašimi podatki.

Med prispelimi odgovori (žal nam je pri postavitvi križanke zagodel fotoškrat in zamenjal sliko - pravilna rešitev je bila PUJSI TROJČKI) bodo nagrado prejeli: Olga Berkopec, Novo mesto; Marija Furlan, Kranj; Majda Golavšek, Žalec; Žiga Leskovšek, Portorož; Matej Modic, Nova vas. Čestitamo!

NAGRADNA UGANKA

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 10. julija na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.

Odgovor lahko pošljete tudi po e-pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si s svojim imenom in naslovom.

Izmed praviimi odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo PRAVOČASNA SETEV.

Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagrajencev. To so: Majda Zajc, Idrija; Nika Papež, Vipava; Jožef Grošelj, Kropa; Mitja Bobnar, Cerklje; Jožef Maček, Sveti Duh na Ostrem vrhu.

Čestitamo!

Rimski cesar, ki je požgal Rim	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Antična posoda za shranjevanje vina	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V vinu je -----	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Zelo strupen kemični element (As)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Reka v Republiki Severni Makedoniji	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ime slovenskega šahovskega vele mojstra Planinca (1944–2008)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Japonska blagovna znamka fotoaparata	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ime slepega slovenskega filozofa, fotografa (Bavčar)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Priimek dve slovenskih nogometašev (Branko, Jan)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Zelo pomembne krmne rastline iz družine metuljnic	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Namenoma puščen neobdelan kos njive	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Škodljive žuželke na kulturnih in okrasnih rastlinah	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Grmovnica s trni, katere plodove uporabljamo za čaj	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Zelo znan madžarski ples	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Slovenska sorta hmelja	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Predavanje Najboljše je blizu

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je v začetku maja organizirala brezplačno spletno predavanje o tem, kako prek Dobrot slovenskih kmetij najhitreje prodati ali kupiti slovenski lokalno pridelani izdelek.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije že vrsto let prek usposabljanj in prenosa znanj spodbuja slovenske kmetije k oplemenitvi njihovega dela. S tem KGZS prispeva k večji lokalni pridelavi hrane in dvigovanju ravni samooskrbe. Tako je bilo s projektom »Dobrote slovenskih kmetij« v dobrih tridesetih letih kmetijam omogočeno, da so svoja tradicionalna znanja in prakse oblikovali v visoko kakovostne izdelke. Strokovno ocenjevanje in podelitev priznanj za kakovost je spodbujalo kmetije k dvigu kakovosti izdelkov in njihovem ohran-

njanju. Tradicija in sodobnost sta tako z roko v roki pripravili ponudbo, ki jo prinašajo v vaše domove.

Kot nadgradnjo že utečene tradicije je KGZS v lanskem letu predstavila portal Dobrote slovenskih kmetij, ki ponuja prikaz tržne ponudbe pridelkov in izdelkov ponudnikov, ki sodelujejo na ocenjevanju izdelkov Dobrote slovenskih kmetij. Sodelovanje na ocenjevanju je nujen pogoj in tisto sito, ki omogoča, da so na portalu prikazani samo izdelki preverjene kakovosti.

Da bi tako potrošniki kot

kmetje še bolj spoznali možnosti, ki jih ponuja portal Dobrote slovenskih kmetij, smo na KGZS pripravili spletno predavanje Dobrote slovenskih kmetij – bližnjica do prodaje in nakupa lokalnih izdelkov, ki je bila 4. maja prek spleta. Na predavanju so bili predstavljeni pogoji sodelovanja na portalu, prikaz vpisa ponudbe, ki omogoča, da se ponudba predstavi končnemu kupcu, javnim zavodom, gostinstvu, hotelom in drugim.

Nekaj besed je bilo name-

njenih tudi dopolnilnim dejavnostim na kmetiji, ki marsikatero kmetijo ohranjajo pri življenju. Na predavanju so predstavili, kaj pravzaprav so dopolnilne dejavnosti na kmetiji in njihov temeljni namen, kdaj je smiselno pridobiti dovoljenje za izvajanje dopolnilnih dejavnosti, katere vrste poznamo, kako z njimi poslujemo in komu so namenjene. Udeleženci predavanja so na koncu lahko predavateljem tudi postavljali vprašanja.

» KLARA OTONIČAR, KGZS

Posnetek predavanja si lahko ogledate na naši spletni strani www.kgzs.si/za-medije/tv-zelena-dezela, kjer so in bodo na voljo tudi druga spletna predavanja. Da ne bi zamudili prihodnjih predavanj, se lahko naročite na prejemanje naših e-novic, in sicer na spletni strani www.kgzs.si/prijava-enovice.

SPET SMO TU, V ODLIČNI FORMI!

18. junija ob 18. uri
na kmetiji Korenjak v Dramljah pri Celju.
(izvoz AC Dramlje na AC CE-MB)

VRAČA SE NAJVEČJI NOČNI DEMO V SLOVENIJI!

Za potešitev lakote, žeje in za zabavo bo poskrbljeno.